

DOMOVINA

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3129

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 8 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za tujino: šestmesečno 18 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte: Brazilija, podružnica v Ljubljani, št. 10.782.

Dve kmetijski družbi imamo

Pretekli petek je dostavil upravnik policije v Ljubljani predsedniku Kmetijske družbe v Ljubljani, registrirani zadrugi z omejeno zavezo, odlok, s katerim se razveljavljajo volitve glavnega odbora (z dne 8. junija l. 1932.) in sklepi občnega zbora (z dne 29. decembra istega leta). Takrat se je sklenilo, da se razide društvo Kmetijska družba in se prenese vse premoženje na novo ustanovljeno zadrugo Kmetijsko družbo. S tem odlokom se vzpostavlja pri Kmetijski družbi stanje, kakršno je bilo pred občnim zborom dne 8. junija l. 1932.

Na občnem zboru 8. junija l. 1932. je Kmetijska družba izpremenila svoja pravila. Ta izpremenjena pravila so bila takoj, ko so bila sprejeta, še v teku občnega zbora odobrena od banske uprave. Na tem občnem zboru so bile takoj, ko je bil občni zbor obveščen, da so nova pravila odobrena, izvršene volitve novega glavnega odbora po novih pravilih in se je glavni odbor potem konstituiral 18. novembra l. 1932.

Komisija banske uprave pa smatra, da so bile volitve članov glavnega odbora na tem občnem zboru proti pravilom, ker jih je izvršil občni zbor, ki je bil sestavljen še po prejšnjih pravilih, moral pa bi jih izvršiti občni zbor, sestavljen po izpremenjenih pravilih. Komisija smatra, da se na občnem zboru dne 8. junija izvoljeni glavni odbor tudi ni mogel konstituirati, da so vsi njegovi sklepi veljavni in da Kmetijska družba vso dobo od 8. junija do 29. decembra leta 1932. ni imela pravilno izvoljene uprave.

Na izrednem občnem zboru Kmetijske družbe 29. decembra l. 1932. je bilo sklenjeno, da se Kmetijska družba v Ljubljani kot društvo razide in da se njeno premoženje izroči novo ustanovljeni zadrugi Kmetijski družbi v Ljubljani. V ta namen je občni zbor pooblastil likvidatorje, da izročijo premoženje zadrugi.

Vsi sklepi tega občnega zbora pa so po mnenju preiskovalne komisije proti pravilom in sicer iz naslednjih razlogov:

Ker smatra komisija, da je bil glavni odbor na občnem zboru 8. junija l. 1932. izvoljen v nasprotju z veljavnimi pravili, se ta glavni odbor tudi ni mogel pravilno konstituirati in ni mogel sklepati, da se skliče občni zbor. Zato so sklepi tega občnega zbora neveljavni.

Ne glede na to, pravi komisija, je bil občni zbor sklican tudi za en dan prepozno. Po pravilih se mora občni zbor sklicati 15 dni, preden se vrši. Toda dejansko je poteklo le 14 dni. Komisija smatra dalje, da bi se občni zbor ne smel vršiti z istimi delegati kakor občni zbor z dne 8. junija.

Za razid društva je bila po predpisih pravil z dne 8. junija l. 1932. potrebna dvetretjinska večina oddanih glasov. Tedaj je izmed 248 navzočnih delegatov glasovalo za razid družbe 183, proti pa je glasovalo 46 delegatov, med tem ko se je 31 delegatov vzdržalo glasovanja, odnosno soglasovali s pridržki, kar da skupaj 260 glasov. Komisija smatra, da 12 glasov članov glavnega in nadzorstvenega odbora ni pravih, 25 delegatov pa da ni bilo pravilno izvoljenih. Zaradi tega smatra komisija, da je imelo v

resnici volilno pravico le 223 delegatov, in bi bilo potrebno za dvetretjinsko večino 149 glasov. Po odbitku glasov 25 delegatov, ki po mnenju komisije niso bili pravilno izvoljeni, je torej glasovalo za razid društva le 146 delegatov in je smatrati, da so manjkali trije glasovi do predpisane dvetretjinske večine. Vprašanje koliko je bilo takih nepravilno izvoljenih delegatov med onimi, ki so glasovali proti, komisija ni razčistila.

Naposled smatra komisija, da je izročitev premoženja v nasprotju s predpisi društvenih pravil, ki postavljajo načelo, da se mora premoženje v primeru razida društva porabiti za občekoristne kmetijske namene. Zadruga Kmetijska družba določa v svojih pravilih, da ima namen pospeševati koristi svojih članov. Članstvo pri zadrugi pa da ni tako splošno, kakor je bilo pri društvu, temveč je vezano na plačilo deležev in na jamstvo. Tu naj pripomnimo, da ima zadruga 11.000 članov in da znaša delež 10 Din, jamstvo pa 20 Din. Prej pa je znašala članarina

na leto 25 Dini, med tem ko zadruga ne zahteva nobenih letnih prispevkov.

Iz odloka upravnika policije povzemamo, da se vzpostavlja društvo Kmetijska družba v Ljubljani v ono stanje, kakršno je bilo pred navedenimi nepravilnimi sklepi, to je v stanje po izvršeni izpremembi pravil na občnem zboru dne 8. junija l. 1932. Predsednik društva Kmetijske družbe ima zaradi tega nalogo, da skliče glavni odbor, ki je bil v funkciji pred občnim zborom dne 8. junija l. 1932. ta pa mora na osnovi pravil od 8. junija l. 1932. ugotoviti članstvo, zlasti pa dognati, kateri člani so upravičeni voliti in biti voljeni na podružničnih občnih zborih. Ta stari glavni odbor mora nadalje poskrbeti, da se s tako ugotovljenim članstvom skličejo podružnični občni zbori, da izvolijo delegate za občni zbor, ki naj se potem čimprej skliče.

Z vzpostavitvijo starega društva Kmetijske družbe seveda ni razpuščena zadruga Kmetijska družba, ki še nadalje obstaja. Proti odločbi upravnika policije pa imajo zdaj prizadeti pravico pritožbe na bansko upravo, na notranje ministrstvo in na državni svet.

Razmere v našem gasilstvu

Narodni poslanci Ivan Prekoršek in tovariši so vložili na ministra za telesno vzgojo dr. Rogiča interpelacijo v zadevi razrešitve vodstva gasilske zajednice za dravsko banovino v Ljubljani in razrešitve nekaterih gasilskih žup in prostovoljnih gasilskih čet. Interpelacija pravi med drugim:

Z razrešitvijo izvoljenega starešinstva in osrednjega odbora gasilske zajednice v Ljubljani po starešinstvu gasilske zveze v Beogradu lani novembra je bil prekršen zakon, ker je bilo vezno starešinstvo od ministrstva za telesno vzgojo postavljeno kotčasno vodstvo, ki naj bi vršilo le najnujnejše posle. Jasno je, da med take najnujnejše posle ne spada razrešitev vodstva gasilske zajednice in to celo brez predhodne preiskave in brez navedbe tehtnih razlogov.

Bivši upravi gasilske zajednice v Ljubljani se je brez navedbe razlogov očitano nepravilno in nezakonito poslovanje. Sedanji odbor gasilske zajednice zanikuje vse predpise prejšnje zvezne uprave, ki je med drugim ob priliki preosnove v l. 1933. odredila za vsakega gasilca prisego. Besedilo prisige je bilo potrjeno od pristojnega ministrstva. Tisti člani, ki kljub ponovnemu pozivu niso hoteli priseči, so bili razrešeni. Prisega se glasi: »Jaz N. N., član gasilske čete v ....., prisegam pri edinem Bogu, da bom zvest kralju in domovini, da bom čuval narodno edinstvo, da bom svojo dolžnost po ustavi, državnih zakonih in gasilskih predpisih vestno izpolnjeval in vse zapovedi predstojnikov izvrševal, da bom v vsem ščitil čast in ugled gasilstva in da bom pri svojem delu kot gasilec skrbel izključno za splošno blaginjo. Tako mi Bog pomagaj!«

Začasno starešinstvo gasilske zajednice v Ljubljani je prekoračilo svoje delovno območje s tem, da je razveljavilo odločbo osrednjega odbora o opravljanju izpitov za poslovalce v četah in župah in izpite odgodilo za nedoločen čas.

Začasno starešinstvo gasilske zajednice v Ljubljani je razveljavilo sklep skupščine o uvedbi vojaškega poveljevanja, ki ga je predpisal upravni odbor gasilske zveze.

Začasno starešinstvo gasilske zajednice v Ljubljani je razpustilo več župnih in četnih uprav brez navedbe stvarnega razloga in brez preiskave ter imenovalo v nove uprave tudi ljudi, ki niso bili nikdar gasilci, še manj pa imajo za seboj predpisano šestmesečno preizkusno dobo. S tem se kršijo zakon in zakonita gasilska pravila in se skuša v gasilske vrste zanesti vse drugo, samo to ne, kar je važno za gasilce. Če se pri tako veliki organizaciji, ki šteje samo v dravski banovini preko 30.000 gasilcev, ne bodo upoštevali zakon in zakonita pravila, je nemogoče vzdrževati red in disciplino, kar je prvi pogoj za gasilsko delo, zlasti ob primeru kake požarne nesreče. Naše gasilstvo ima večmilionjsko premoženje, ki so ga prostovoljno dali razni dobrotniki ne glede na politično prepričanje. Za to premoženje je vodstvo organizacije odgovorno. Če se ne bodo upoštevali zakon in zakonita pravila, potem se lahko zgodi, da to premoženje ne bo služilo več namenom, za katere je bilo zbrano.

Posamezni člani razrešenih župnih uprav se preganjajo in kaznujejo z velikimi globami od sreskih načelnikov, čeprav ti niso pristojni za reševanje teh sporov, ker v zakonu o upravnem postopku ni zakonitega oslona za izvršitev kakega odloka gasilske zajednice. Kaznovanja in grožnje z zapori se izvajajo samo zaradi tega, ker razrešeni funkcionarji ne priznavajo zakonitosti svoje razrešitve in ne izročajo poslov novim članom župnih uprav, ki so nezakonito postavljene. Funkcionarji zakonito izvoljenih župnih uprav z neizročitvijo poslov samo varujejo zakonito določilo člena 61. pravil gasilske službe, ker smatrajo, da so vse odredbe začasne nove uprave gasilske zajednice za dravsko banovino in novih župnih uprav neveljavne. To svoje stališče so natančno ob-

razložili tudi v svojih pritožbah na ministrstvo za telesno vzgojo naroda in so trdno prepričani, da bo g. minister usvojil njihovo mnenje.

Interpelacija vprašuje g. ministra, ali so mu vsa ta dejstva znana in kaj misli kot najvišji čuvár zakonitosti ukreniti, da pre-

preči, kar je v škodo gasilstva in njegovega nesebičnega dela. In to tem prej, ker obstoji bojazen, da se zaneseta med doslej tako lepo disciplinirano članstvo nesloga in nestrpnost. Že sama razrešitev starešinstva in osrednjega odbora gasilske zajednice je hudo prizadela vse gasilce v dravski banovini.

Neljub spor zaradi pogreba

Škocijan pri Turjaku, februarja.

Tredzadnjo nedeljo je umrl ugledni posestnik in mlinar, oče desetih majhnih otrok g. France Borštnik iz vasi Medvedice, ki spada v škocijansko župnijo. Borštnikova lepa domačija je uro hoda oddaljena od škocijanske župne cerkve, a le pol ure od šentjurske župnije. Tudi spada Borštnikova domačija v šentjurski šolski okoliš. Zelja pokojnega Franca Borštnika je vedno bila, da bi po smrti počival na šentjurskem pokopališču. Takoj v ponedeljek so nekateri možje storili potrebno, da uredijo pri škocijanskem župniku, naj se posmrtni ostanki uglednega družinskega očeta pokopljejo na šentjurskem pokopališču. Čeprav je bila Borštnikova družina pripravljena plačati tudi v škocijanski župnik izrek svoje stališče: »Cerkveni zakon je tak, da se mora pogreb vršiti v Škocijanu, ker pač spada Borštnikova hiša v škocijansko župnijo.«

Sorodniki Borštnikovi so prigovarjali, da bi se pač lahko ustreglo želji rajkega. Zato so se tudi obrnili na škofa g. dr. Rožmana. Opisali so mu pretresljivo sliko nesrečne družine, ki je bridko jokala ob mrtvaškem odru komaj 43 letnega družinskega očeta. Gospod škof je upošteval željo glede pokopa na šentjurskem pokopališču in je lastno-ročno napisal pismo na župni urad v Škocijanu. V pismu je opozoril na cerkvena določila, da si župljani lahko izbirajo pokopališča po svoji volji in tudi izven župnije. Škofovo pismo je nesel škocijanskemu g. župniku svak pokojnega Borštnika. Toda želji ni bilo ustreženo. Škocijanski župnik je naznanil, da bo pogreb v sredo ob 10. v Škocijanu.

Rodbina pokojnega Borštnika pa je vztrajala na sporočilu g. škofa in ni dala prene-

sti rajkega v Škocijan, marveč je v sredo čakala do 14. ure, da bi se spor na lep način razrešil.

Seveda je med tem že zavladalo v obeh imenovanih župnijah veliko zanimanje za končni izid spora. Nepregledne množice ljudstva so romale v Medvedico, da se poslovijo od priljubljenega gospodarja, ki je užival daleč naokrog velik ugled. Kljub slabemu vremenu so prihajali kropilci, da poslednji izkažejo pokojnemu zahvalo za njegova dobra dela. Mnogi so bdeli čez noč in so zlasti na svečnico čakali, ves dan na odločitev o pogrebu. Ljudstvo je bilo že zelo razburjeno. Ker škocijanski župnik nikakor ni dovolil pokopa v Št. Juriju, so sorodniki in ostali pogrebeci v sredo ob 14. uri položili pokojnega v krsto in ga odnesli ob številnem pogrebem spremstvu v Št. Jurij.

Med pogrebom so se čuli nekateri značilni klici. Ljudje so se spraševali kje so prvi vzroki, če vera peša. Dogajali so se žalostni prizori. Zlasti je bilo ljudstvo ogorčeno, ker v Št. Juriju ni zvonilo, čeprav je pokojnik dal precej denarja za zvonove in tudi hraste in hlode, na katerih vise šentjurski zvonovi. Šentjurski župnik se je na dan pogreba že zjutraj odpeljal v Ljubljano. Ljudstvo v Št. Juriju je bilo tako razburjeno, da je menda samo spoštovanje do pokojnega obvarovalo, da ni prišlo do demonstracij. Proti takemu ravnanju so se odločno izjavili tudi bivši politični nasprotniki pokojnika, ko so videli, kako je prizadeta nesrečna rodbina.

Sprevod je kmalu krenil od Št. Jurija proti Škocijanu, ker ni bilo duhovnika, ki bi blagoslovil iamo. Ko pa je bil pogrebni sprevod že pol kilometra oddaljen od Št. Jurija, se je spet ustavil. Pogrebeci so videli prihajati šentjurskega šolskega upravitelja g. Trobiša, ki se je pred krsto ustavil in je ljud-

stvu natančno obrazložil stališče g. škofa. Še enkrat je pogrebem prečital škofovo pismo na župni urad v Škocijanu, nato pa so se pogrebeci spet vrnili s krsto v Št. Jurij in so pokojnika položili v mrtvašnico. Krsto so obložili z vencem in ljudje so znova kropili pokojnika, ki po smrti ni mogel najti počitka. Šolski upravitelj g. Trobiš in občinski tajnik g. Sever sta med tem odbrzela z vozom v Grosuplje po g. župnika, da bi bil pokop vsaj do noči opravljen. Ljudstvo je bilo žalostno.

Že je nastala noč, v mrtvašnici pa je ob krsti dragega očeta ihtelo poleg matere deset otročičev. Naposled je vendar prišla tako težko pričakovana ugodna rešitev. Grosupeljski župnik se je pripeljal pripravljen, da cerkveno pokoplje nesrečnega očeta. Ljudstvo je bilo ginjeno, ko so morali na zahtevo grosupeljskega župnika odpreti šentjursko cerkev. Že so se tudi oglasili zvonovi in v temni večer zapeli v zadnje slovo priljubljenemu družinskemu očetu.

Ko se je ljudstvo spet od vseh strani zgrinjalo na pokopališče, so pogrebeci dvignili krsto in jo ponесли iz mrtvašnice pred Gasilski dom. Tjakaj je prišel nasproti grosupeljski župnik in je potem novedel dolgisloprebni sprevod v župno cerkev, kjer je opravil pogrebne molitve. Iz cerkve je vsa množica sprejela pokojnega na pokopališče, kjer je čakal odprt grob da sprejme v svoje naročje dobrega katoličana. Zaihtelo je deset otrok z materjo in orosile so se oči vseh pogrebecev, ko je župnik vrzel keno prsti na krsto in so se v temo glasile besede: »Zemlja, vzemi kar je tvoje!« Še je stopil h grobu občinski tajnik g. Sever in je v pretresljivem govoru orisal vrline blažega moža, ki je bil več let občinski odbornik in član krajevnega šolskega odbora v Št. Juriju. Predočil je ljudstvu žalostno nesrečno družino, ki tako žalostna stoji ob grobu svojega skrbnega rednika.

Bila je trda noč, ko se je množica razšla. Tudi v Škocijanu čaka odprt grob na Borštnika, toda odveč zakaž pokojnik je vendar našel svoj poslednji nočitek tam, kjer si je to iskreno želel. Zahvala bodi vsem, ki so pripomogli do rešitve tega neljubega spora, posebno šolskemu upravitelju g. Trobišu, grosupeljskemu g. župniku in tajniku g. Severu.

YONE BRDAR:

28

Velika ljubezen

ROMAN IZ PRETEKLIH DNI

»Kaj? Ali je res? Kje ste to zvedeli?« je izpraševal in se ni upal niti dihati.

»Res je, kakor resnično je bog v nebesih,« je svečano potrdila Cvetka. »Moje besede so resnične.«

»Kaj mi pripovedujete to?« je vzkliknil marki, ko so ga začela premagovati čustva. »Ali hočete, da zblaznim? Kaj veste o moji hčeri?«

»Prejela sem poročilo, da živi. Da, celo dokaz imam, da je živa.«

»Poročilo? Odkod?«

»Od vaše hčere same!«

»Tega vam ne morem verjeti. To ni res. Samo tolažiti me hočete in zbuditi upanje.«

»Ne, tega ne mislim, to bi bilo okrutno, brezsrčno,« se je branila Cvetka.

»Toliko časa vam tega ne morem verjeti, dokler hči ne pride sama, dokler je sam ne vidim.«

»Prišla bo, gospod marki, kakor hitro to želite!« je odgovorilo dekle.

»Ali je to res? Ali smem verjeti vašim besedam? Bog ve, kakšno izmišljeno sporočilo ste sprejeli, da take stvari govorite.«

»Moj Bog, kaj naj storim, da vas prepričam? Ali naj vam povem, kako in kje sem našla vašo hčer?«

»Videli ste Evgenijo? Kdaj? Kje je?« je vpraševal bolnik.

»Tu v gradu je,« je odgovorila Cvetka, ki se ni več mogla premagovati. Hotela je počasi pripraviti bolnika na veselo novice, pripravila je bila celo povest, a iznenada so jo premagala čustva, da je povedala vse hkratu.

Novica je vplivala na starca tako, da bi ga bifa skoraj zadejal kap. Težko je dihal in kriči so mu stresali telo. Cvetka je preplašena zakričala.

V tem trenutku so se odprla vrata in Evgenija je prihitela v sobo. Vsako besedo je slišala v salonu in se ni mogla več premagovati.

»Oče! Oče!« je vzkliknila v neizrečnem veselju. »Tu sem!«

Marki je omahnil nazaj, a ta klic ga je zbudil k novemu življenju. Spet je krepko zaplalo življenje v njegovih žilah.

Zravnaval se je in je dolgo gledal svojo hčer. Potem je vzkliknil!

»Evgenija!«

Tedaj ga je hči objela in zajokala na njegovih prsih. Čutil je njene tople soze.

Mislil je, da sanja. In vendar je bila resnica. Hči je ležala na njegovih prsih, čutil je utripanje njenega srca. Našel je spet hčer, ki jo je imel za mrtvo.

Po dolgih desetih letih je bila spet pri njem, po tolikem trpljenju in tolikih bolečinah.

»Evgenija! Otrok moj! Moja edina, ljuba hči!« se je razjokal starec.

»Oče, moj ljubi, zlati oče! Naposled sem spet pri tebi,« je ihtela Evgenija in potok

solza ji je tekel po obrazu. »Oprosti mi! Odpusti mi!«

»Ti, ti, Evgenija, moraš odpustiti svojemu očetu!«

Cvetka je globoko ganjena odšla iz sobe. Oče in hči sta ostala sama.

Cvetka je sedela v predsobi na stol in sklenila roke. Angel miru in sreče je bival tam notri in varoval očeta in hčer v njuni sreči. Stemmilo se je.

Tedaj je Cvetko iznenada premočil šum in ropot, ki je prihajal s hodnika. Zaslišala je glasne, prepirajoče se glasove, ki so se bližali markijevim sobam.

»Rocheport je tu!« — Ta misel je razburila in vznemirila Cvetko.

Bilo je pozno zvečer, ko se je vrnil Jože z vozom. Kočijaža ni bilo z njim.

Jože ni hlapecem, ki so ga izpraševali, kje je ostal kočijaž, nič odgovoril, ampak je hitel k svojemu gospodarju, ki ga je nestrpno pričakoval.

»Vse je v redu, gospod grof,« je dejal Jože in se zaupno nasmehnil.

»Ali je dobro spravljeno?«

»Tako dobro kakor v Abrahamovem naročju!« se je šalil sluga.

»Dobro, ali se gospod Rocheport ni vrnil s teboj?« je vprašal grof.

»Ne, šel je domov in rekel, da tam pričakuje vaših sporočil.«

»Vem,« je prikimal Hugo. »Kako pa je s kočijažem?«

»V vasi, kjer smo se ustavili, smo ga pustili v gostilni. Dal sem mu uspalno sred-

Politični pregled

Na španskih bojiščih so bili zadnje dni spet hudi boji in

so Francove čete zavzele Malago

Bitka za to važno južno-špansko luko je bila izredno huda in so streljanje čuli celo v Gibraltarju, ki je oddaljen od Malage 15 km. Pred Malago se je razvila tudi huda pomorska bitka med vladnimi in Francovimi vojnimi ladjami. Mesto je skoro docela razdejano. Močni oddelki Francove vojske so pričele takoj preiskovati hiše po vsem mestu, ki je veljalo do zadnjega za eno izmed najmočnejših republikanskih središč v Španiji.

V Dubrovniku se bo sestal 15. t. m.

gospodarski svet Male antanie.

Po določenem delovnem načrtu bodo pred sestankom sveta obravnavale komisije izvedencev vprašanja, ki spadajo v njihovo pristojnost. Strokovnih komisij je to pot sedem, in sicer železniška, letalska, tujsko-prometna, za kmetijski pouk, za sodelovanje na Dunavu in druge. Te komisije so že začele zasedati.

»Manchester Guardian« piše v uvodnem članku o

gonji nemških listov proti Češkoslovaški

med drugim: Nemški gonji niti najmanj ni uspelo spraviti Češkoslovaško ob dobro ime. Nasprotno je prijateljstvo vsega prosvetljenega sveta na strani te male države ki je očuvala svobodo svojega prebivalstva, med tem ko so mnoge druge države v tem pogledu razočarale. Pri tem odgovarja Češkoslovaška popolnoma mirno na nemške napade. Kljub ne zelo ugodnemu strateškemu položaju je gotovo, da v primeru napada Češkoslovaška ne bo prepuščena sama sebi. Ne more se točno reči, katere pomoči bo deležna, vsekakor pa bi pomenil nemški napad v prvi vrsti nevarnost za Nemčijo samo. To je gotovo, ako je v politiki sploh kaj gotovega. Za usodo Nemčije bi bilo boljše, če bi Česlovaško pustila pri miru.

Po vesteh pariškega časopisja se splošno pričakuje,

da se bo Nemčija začela pogajati z Anglijo zaradi vrnitve bivših nemških kolonij.

Pogajanja bi vodil nemški poslanik v Londonu Ribbentrop. Trdi se pa, da angleška vlada zdaj ni nič kaj pripravljena za taka pogajanja. Ribbentrop ima nalogo, da poizkusi pridobiti Anglijo tudi za nekatere druge reči. Predvsem naj bi Anglija da' pobulo za pogajanja o zapadnoevropskem dogovoru. Po londonskih vesteh je angleška industrija odločno proti odstopu kolonij, češ da naj se Nemčiji priznajo le olajšave za dobavo sirovin.

Finančni odbor v Beogradu

je nadaljeval razpravo o državnem proračunu.

V ponedeljek zvečer je končal razpravo o proračunu kmetijskega ministertva, ki ga je odobril. Nato je prišel na vrsto proračun ministertva za trgovino in industrijo.

Narodna skupščina pa je zadnje dni

razpravljala o trgovinskem zakonu

Na seji v torek je predsednik Čirić opozoril narodno skupščino, da je za razpravo o trgovinskem zakonu odmerjen le kratek čas, ker se bo v ponedeljek najbrže začela v narodni skupščini že razprava o državnem proračunu. Narodni poslanec Ivan Mohorić je v svojem govoru med drugim dejal, da se kljub obljubi ministra pravde ne upoštevajo od njega in drugih govornikov stavljeni izpreminjevalni predlogi k trgovskemu zakonu, ki imajo za smoter samo večjo jasnost zakona.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na ljubljanskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: voli I. po 4.75 do 5.25, II. po 4 do 4.50, III. 3.50 do 3.75, krave debele po 3 do 4.50, klobasarice po 2 do 3, teleta 6 do 7, svinje po 5.50 do 7 Din. Prasci za rejo so bili po 100 do 200 Din.

SVINJSKE KOŽE. Nakupne cene, ki so znašale lani še pod 8 Din, so se letos dvignile na 11 do 11.50 Din. Celo po 12 Din so bile že prodane.

KRMO so prodajali na zadnjem mariborskem trgu: sladko seno po 40 do 45, kislo seno po 38, otavo po 40 in slamo po 28 Din za 100 kg.

Na njeno mesto je postavila Hugonovo sliko. Ta bo odslej njen ženin. Elviri se je zdela, kakor bi dajala namestu po'boga grdo pošast v okvir.

Tedaj je nekdo nalahno potrkal na vrata. Še preden je mogla Elvira zaklicati »Noter!«, je smuknilo temno oblečeno dekle v sobo.

»Pavla!« je osupla vzkliznila baronica.

»Da, milostna gospodična, jaz sem,« je dejala Pavla, si odgnila obraz in brez strahu stopila bliže. »Danes ste hoteli priti pome, da bi šli na sodnijo. Ker vas ni bilo, sem sama prišla sem.«

Elvira ni mogla ničesar odgovoriti, ker je že pozabila na to, o čemer je bila govorila s Pavlo. Ta obisk jo je neprijetno presenetil.

Temne svetilkajoče se dekletove oči so bile trdo uprte v Elviro, ki se je skušala pomiriti.

Na Elvirinem licu so se še poznale solze. Baronica se je naglo obrnila stran, da bi si jih obrisala.

Vendar je Pavla dobro opazila to, kar ji je hotela Elvira prikriti. Zagledala je tudi fotografijo na tleh in raztrgana pisma.

»Ne bi bilo treba priti k meni. To mi ni prav nič ljubo,« je nejevoljno vzkliznila Elvira. »To je zelo neprevidno. Lahko bi bili čakali na moje sporočilo.«

Pavla ni nič odgovorila, ampak je samo pokorno gledala Elviri v obraz.

»Ali so vas videli v gradu?« je vprašala Elvira, ko se je nekoliko opomogla.

»Mislim, da ne!« je kratko odvrnila Pavla. Zdi se mi, baronica, da ste se premislili?«

»Da, premislila sem se,« je odgovorila Elvira s strastnim glasom, ki je pričal o njenih izpremenjenih čustvih. »V korist grofa

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili v devizah (a prišteto premijo):

1 nizozemski goldinar za 23.90 do 24.04 Din;

1 nemško marko za 17.54 do 17.68 Din;

1 angleški funt šterling za 213.16 do 215.22 Din;

1 ameriški dolar za 43.32 do 43.69 Din;

100 francoskih frankov za 203.04 do 204.48 Din;

100 italijanskih lir za 228.44 do 231.53 Din;

100 češkoslovaških kron za 152.14 do 153.24 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 387 do 388 Din, investicijsko posojilo pa po 88 Din. Avstrijski šilingi so bili v zasebnem kliringu po 8 Din, nemški klirinški čeki pa po 12.50 Din.

Sejmi

14. februarja: Brežice Dob pri Domžalah, Dolenja vas pri Ribnici, Ponikva, Semič, Sevnica ob Savi, St. Lambert (litijaski srez), Zalec, Zerovnica;

15. februarja: Bogojina v Prekmurju, Radeče pri Zidanem mostu;

16. februarja: Ljutomer, Smartno pri Litiji;

19. februarja: Lož, Pišce pri Brežicah, Veliki Cirknik;

20. februarja: Gornji Tuhinj, Videm ob Savi, Boštanj, Vuzenica.

Drobne vesti

= Jugoslovenska produkcija zlata se je zadnja leta znatno povečala. To je delno pripisati otvoritvi novih rudnikov, delno pa našim deviznim predpisom, po katerih se mora vse zlato, ki ga naši bakreni rudniki pridobijo iz sirovega bakra, izročiti naši Narodni banki, četudi se sirovi baker predeluje v tujini. Lani je naša produkcija zlata dosegla že 2744 kilogramov; če računamo kilogram čistega zlata 50.000 Din, tedaj je znašala vrednost te produkcije zlata okrog 13 milijonov dinarjev. V letu 1935. je znašala produkcija zlata 2444 kilogramov, v letu 1934. pa 1174 kilogramov. Največji del produkcije odpada na bakreni rudnik v Boru. Iz bakra borskega rudnika so lani pridobili v tujini 2080 kg zlata (prejšnje leto 1952 kg). Produkcija

stvo v vino in ko smo se peljali dalje, je že trdno smrčal.«

»Zakaj pa ga nisi vzel nazaj grede s seboj?« je spraševal grof Hugo.

»Peljal sem se po drugi poti, ker se mi je tako zdela previdnejše in pametnejše.«

»To je res pametno,« ga je pohvalil Hugo.

»Čudno pa je, da kočijaža še zdaj ni nazaj.«

»Najbrž me še čaka v vasi,« je pripomnil Jože.

»Upam, da ni nič opazil in da ne bi klepetal,« je dejal Hugo ves v skrbeh. »Ne zaupam mu. Ko se vrne, bom govoril z njim. Zdaj gre še za Pavlo. Jutri moraš iti k njej.«

»Gospod grof, zdi se mi, da je Pavla tu. Ko sem prišel v grad, sem jo videl v temnem hodniku.«

»Vraga,« je preplašen zaklel Hugo. Najbrž je pri baronici Elviri. Vražje dekle me hoče izdati!«

Jože se ni zmotil. V resnici je bila Pavla v gradu in se je pred njim skrila v temnem hodniku. Nihče drug ni videl zvitega dekleta. Pavla se je tu dobro spoznala in ji ni bilo treba nikogar vprašati za pot.

Kakor senca je smuknila po dolgih, samotnih in pol mračnih hodnikih.

Elvira je bila sama v svoji sobi. Sedenja je za pisalno mizo, na kateri so bila razložena Stankova pisma. Baronica je prav tedaj jemala iz okvira fotografijo, ki je kazala Stanka v vojaški obleki.

Ta slika je stala zmerom na mizi, da jo je lahko vsak trenutek gledala. A zdaj jo je pogled nanjo spominjal na neprijeten dogodek in to jo je bolelo.

Stanka ne namerava ničesar učeniti. Zato tudi ne bom izražala, kar ste povedali v škodo grofa ...»

»Zakaj ne?« je vprašala Pavla, ki je bila zelo presenečena in ni verjela svojim ušesom.

»To vas pa nič ne briga,« je prevzetno odgovorila baronica Elvira.

Pavla je spet ostro pogledala v hladni, prevzetni obraz, na katerem je čitala nejevoljo. Pogledala je še enkrat Stankovo fotografijo na tleh, ki ni bila še tako raztrgana, da je ne bi bilo mogoče spoznati.

S prstom je pokazala na sliko, se nasmehnila in dejala:

»Uganila sem, zakaj milostna gospodična noče več tega, kar je še včeraj zahtevala s vso odločnostjo.«

Elvira je zardela in takoj nato prebledela. Ogorčena je bila, da se upa to dekle dotikati njenih srčnih ran...

»Kaj vas to briga?« je ostro dejala baronica in ustnice so ji trepetale od jeze.

»Nič!« je hladno odgovorila Pavla. »Vaša čustva me nič ne brigajo. Ampak, mislim, da ste mi dolžni pojasnila.«

»Ne bodite predrzni. Saj vendar razumete, da vam ne morem razkrivati svojih čustev?«

»Vi pa ste zahtevali od mene, naj vam razodenem svoja?« je vzkliznila Pavla.

»To je nekaj drugega,« je odvrnila baronica s prezirljivim, zaničljivim glasom.

Pavla pa je stopila pred Elviro, jo ostro pogledala in nadaljevala:

ostalnih rudnikov (Sv. Varvara pri Peku, Neresnica pri Kučevem in Trošnik pri Fojnici v Bosni) pa je znašala 664 kg (prejšnje leto 492 kg).

— Občni zbor podružnice Vinarskega društva v Ptujju je bil na svečnico. Iz obširnega poročila predsednika g. Sege in blagajniškega poročila je razvidno, da je podružnica zelo delavna. Število članov je lani naraslo za 18 in šteje danes podružnica 128 članov. Starem odboru, ki je bil na novo izvoljen, je zbor izrekel pohvalo. V odbor sta na novo izvoljena kmetijski svetnik Jože Suštic in pomočnik kmetijskega referenta Bregant, ki je prevzel tudi tajaštvo podružnice. O odobrovanju poročila se je vnela daljša razprava zaradi potrebe zadružne kleti v Ptujju. Ptuj je bil in ostane središče za vinsko trgovino ptujškega vinorodnega okoliša, ki je največji v dravski banovini. Zborovalci niso nasprotovali temu, da se z državno podporo ustanovi zadružna klet v Ormožu, vendar pa so naglašali, da bi moral biti v prvi vrsti upoštevan Ptuj, kjer že obstoji Vinarska in sadjarska zadruga z lepimi prostori, pa ne more delovati ker nima denarja. V Ormožu imajo že zadružno klet, ki dobro stoji, svoje delovno območje pa je prekoračila, ker je v središču vinorodnih ormoško-ljutomerskih goric uvažala banatsko vino. Taka zadruga ne bi smela biti kot prva deležna visoke državne podpore blizu enega milijona dinarjev. Če bi ta denar namenili za ptujške vinorodne gorice, bi bilo s tem pomagano bednim Haložanom, ki danes stradajo goli in bos, ker svojega pridelka ne morejo vnovečiti po primerni ceni. Na občnem zboru so vinogradniki sprejeli soglasno naslednje: Ponovno zahtevamo, naj se čim prej ustanovi banovinska trtnica v Ptujju. Zahtevamo, da se v bodoči kmetijski zbornici za dravsko banovino ustanovi poseben odsek za vinarstvo in sadjarstvo.

— Po izročitvi kmečkih dolgov Privilegirani agrarni banki. Dne 31. januarja je potekel rok za izročitev kmečkih dolgov Privilegirani agrarni banki. Kakor poročajo iz Beograda, je izročilo svoje dolgove Privilegirani agrarni banki 600 denarnih zavodov. V tem pa še niso všeti zavodi, ki so izročili dolgove podružnicam v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu. Od 600 denarnih zavodov, ki so izro-

čili dolgove osrednji Privilegirani agrarni banki je mnogo takih, ki so predložili vse že potrebne listine. Niso pa vse te listine že pregledane. Po večini pa so banke in zadruge izročile osrednji Privilegirani agrarni banki le menice s seznamom dolžnikov. Vse terjatve, ki so bile izročene banki v Beogradu, znašajo okrog ene milijarde dinarjev.

— Podaljšanje roka za vložitev prijav za pridobnino. Finančni minister je izdal odlok, da se redi rok za predložitev davčnih prijav za pridobnino za leto 1937. podaljša do vštetelega 15. t. m.

DOPISI

IVANJKOVCI. V tukajšnji dvorani se vrši pletarski tečaj, ki ga poseđa 24 fantov. Tečaj traja tri tedne in bo zaključek v nedeljo 14. t. m. ob 14. v ivanjkovski dvorani, kjer bo razdelitev nagrad in bodo razstavljeni vsi izdelki, ki se bodo istotam po zelo nizki ceni razprodajali. Je to šesti tečaj, ki ga je v teku let priredila tukajšnja podružnica Kmetijske družbe. Letos so bile prijave tako številne, da je bilo zaradi premajhnega prostora 12 fantov odklonjenih. — V januarju sta se vršila v svetinjski šoli enodnevni vinogradniški tečaj, kjer je predaval pomočnik sreskega kmetijskega referenta g. Bregant, in dvodnevni kmetijski tečaj, kjer sta predavala sreski kmetijski referent g. Suštic in banovinski živnozdravnik g. Nardin. Oba tečaja sta bila dobro obiskana. — Tukajšnja sokolska četa je imela v nedeljo redni občni zbor. Obravnavale so se običajne točke in storili potrebni sklepi za bodoče delo. Izvoljena je po večini stara uprava. Matično društvo v Ormožu je zastopal br. Turk.

JESENICE (Smrtna kosa). Te dni je po hudem trpljenju v 87 letu starosti preminila gospa Marija Sušnikova, mati znanega sokolskega delavca in dolgoletnega »Jutrovega« solrudnika g. Matije Sušnika, nameščena Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Pokojnica je bila ena najstarejših žen v jeseniški občini. V dolgem življenju nikoli ni bila resno bolna. Šele pred kratkim je legla v bolniško posteljo, iz katere ni več vstala. Zapustila je dva sina, dve hčeri, več

vnukov in pravnukov. Bodi ji lahka domača zemlja! Uglednim družinam izrekamo iskreno sožalje.

KLJUČAROVCI. (Smrtna kosa). Tukaj je umrl Ferdinand Hedžet, krojaški pomočnik. Bolehal je skoro dve leti za jetiko. Bil je miren mladenič. Njegovim staršem naše sožalje!

KRIŽE. Malokdaj se oglasimo od nas, čeprav nas je zmerom več, ki radi čitamo. Prejšnjo nedeljo so zborovali gasilci. Velika udeležba je pokazala, da se člani res zanimajo za koristno društvo in da zaupajo stari upravi, ki je vodila četo vsa leta prav vzorno. — Dne 28. t. m. bomo imeli občinske volitve, za katere je precejšnje zanimanje. Voditelji nasprotnikov se pehajo med seboj, kdo bo župan, in tako bosta na njihovi strani menda kar dve listi ali še več. Volilci so pa mnenja, da bo zmagala lista ljudi, ki vodijo zdaj občinsko gospodarstvo vsestransko dobro in pošteno. Nasprotniki si žele nazaj starih časov, ali volilci še niso pozabili njihovega dela. Zato jih bodo 28. t. m. prezrli.

LJUTOMER. Andrej Perko, pomočnik davkarja v Slovenski Bistrici, je premeščen k davčni upravi v Ljutomer.

SV. ANTON V SLOV. GORICAH. Sokol je polagal račune o preteklem letu 2. t. m. Z radostjo smo pozdravili v svoji sredini župnega starosta br. dr. Goriška. Zbor je pokazal lepo disciplinarnost v naših vrstah, saj se je velika večina članstva udeležila zбора, ostali pa so opravičili svoj izostanek. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je bilo lansko leto vsestransko živo. Stopili smo korak naprej k ugotovitvi naše edine s tem, da smo se le otrešili dolga, ki nas je tlačil skozi vsa leta in nam mnogokrat nalagal resne skrbi. Res je zdaj stanje v blagajni malenkostno, toda v bodočnost gledamo z neomajno vero, da bomo lahko urednili marsikaj, kar nam je bilo v preteklosti onemogočeno. Tako stopa naše društvo v sokolsko Petrovo petletko s svojim določenim smotrom, da podari svojemu mlademu vrhovnemu sarašini ob njegovih polnoletnosti tudi svoj trud in delo petih let — knjižnico. Najumestnejše bo to za naš kraj, saj dobra knjiga je prijatelj vsakega človeka! Pri volitvah je bila izvoljena po večini stara uprava z malenkostnimi iznremembami. Starosta je ostal br. Tušak

»Bila sem izdana in ogoljufana kakor vi. Razlika je samo ta, da je lopov, ki je mene tako nesramno prevaral, nekdo drug, kakor tisti, ki je osleparil vas. Zdaj sovražite moža, ki ste ga prej ljubili. In zato nečete škodovati pravemu lopovu. Jaz pa naj se maščujem?«

Na hodnik se je med tem priptazil sluga Jože tako tiho, da ga nista slišali. Prislonil je uho k vratom in začel prisluškovati.

»Da,« je dejala Pavla tako glasno, da je Jože vse razumel, »moja želja je, da molčite in da obdržite zase, kar veste. To mora ostati tajno.«

»Nikoli! Molčala ne bom,« je odločno odgovorila Pavla.

»Morate! Za molčanje dobite obljubljeno plačilo in še več,« je dejala baronica.

»Če mi daste milijon, ne molčim. Maščevati se hočem,« je vzključila dekle.

V Pavlinih besedah je bilo toliko odločnosti in iz njenih oči je sijalo toliko sovraštva, da se je Elvira prestrašila. Dotlej je mislila, da bi dekleta lahko pregovorila, kakor bo hotela. V tem pa se je bridko zmotila.

»Sicer je proti vašim načrtom, če ne molčim,« je dejala Pavla po kratkem molku, »toda na to se ne morem ozirati. Jutri pojdem k sodišču, da naznamim grofa Hugona kot resničnega morilca!«

»Ali ste znoreli?« je preplašena vzključila Elvira. »Ničesar ne smete izdati!«

»Tega mi ne more nihče braniti.«

»Gorje vam, če to storite! Samo sebe boste pahnili v nesrečo,« jo je svarila Elvira.

»Ne! Samo maščevala se bom.«

»Norite!« je vzključila Elvira in krčevito pograbila roko dekleta, ki je bilo mirno in odločno. Premislite se še! Veste, kaj ste mi dejali? — Rekli ste, da sploh ni bilo umora, da je grof Hugo prav tako nedolžen pri smrti svojega očeta kakor grof Stanko!«

»Pred sodnijo bom povedala, da je grof Hugo pred mojimi očmi zastupil očeta,« je hladno dejala Pavla.

Elvira je obstala kakor okamenela. Debelo je pogledala dekle.

»In to, baronica,« je dejala Pavla in se okrutno nasmehnila, »to je resnica!«

Po teh besedah je dekle odšlo. Elvira pa se je zgrudila potrta in uničena v naslanjač.

Ko je Pavla prišla iz sobe, je bil hodnik že prazen. Jože se je bil v naglici skrtil. Toda preden je Pavla mogla oditi iz gradu, je stekel Jože k svojemu gospodarju.

Ves zasopel je prišel v sobo in s strahom sporočil grofu, kar je slišal. Rekel je:

»Bila je tu, gospod. Pri baronici je bila. In zagrozila je, da bo vse — prav vse izdala.«

»Pavla?«

»Da! Govorila sta zelo glasno. Vse sem razumel. Baronica jo je rotila, naj molči, toda ona hoče takoj jutri oditi na sodnijo, da naznamim vse, kar ve.«

Hugonov obraz je postal blede kakor zid. Iz grla se mu je iztrgal hripav glas:

»Nora ženska! Kaj pa hoče povedati?«

»Da ste vi, gospod, pravi krivec.«

Hugo je polglasno zaklel.

»Kje je zdaj? Ali je še pri baronici?«

»Ne, je že šla. Ne dohitite je več,« je zaklical Jože, ko je grof planil ven.

Čez pol ure se je vrnil. Bil je blede. Naglo je popil kozarec vina in se začel izprehajati po sobi. (Dalje.)

NE VIDI DOBRO

A: »Danes ne vidim dobro, ker sem pozabil naočnike doma. Katera pa je ona smešna ženska, ki sedi pri klavirju?«

B: »To je moja žena.«

A: »Ah, oprostite! Ali poznate ono grdo gospodično, ki stoji poleg nje?«

B: »Da, to je moja hči.«

A: Oprostite, oprostite! Toda kdo je oni neznošen možak z dolgimi ušesi?«

B: »To je pa vaša slika v zrcalu.«

KAKOR KDO ZNA

Potnik: »Ali se sme v tem vagonu kaditi, gospod sprevodnik?«

Sprevodnik: »Ne sme se, gospod.«

Potnik: »Od kod je pa toliko dima?«

Sprevodnik: »Od kadilcev, ki tega niso vprašali.«

LOVSKA

Prvi lovec: »Lani si trdil, da si predlanskim ustrelil deset zajcev, letos pa že trdiš, da jih je bilo dvajset.«

Drugi lovec: »Kaj hočeš, zajci se naglo množijo...«

UMAZAN ROBEC

A: »Že tri tedne imam vozec na robcu, pa ne vem zakaj.«

B: »Morda zato, da bi dal robec že enkrat oprati...«

Josip, podstarosta Kekec Franc, načelnik Tu šak Vlado, načelnica Robnikova Marjeta, prosvetar Sawicki Oton, tajnica Robnikova Marjeta, blaginik Stumpf Ludvik, gospodar Horvat Božidar, statistikarica Rijavčeva Cirila in ostali odborniki Feldhofer Ivan, Lovrenčič Henrik in Šilčeva Fefika. Po končnih volitvah je povzel besedo br. župni starosta. Podal nam je krasno sliko o stanju našega Sokolstva in tudi njega veliko nalogo v bodočnosti. Izpodbujal nas je, naj tudi v bodoče vztrajamo v svojem delu za napredek in povzdigo društva in tudi vsega našega kraja. Ob koncu svojega govora je naglasil: »Kdor hoče zrušiti Sokolstvo, ta hoče zrušiti tudi našo državo.« Br. starosta se mu je zahvalil za njegove besede in tako se mu zahvaljujemo mi vsi, ki nam je Sokol prav tako vzvišen kakor domovina. Zaključil se je občni zbor in započeto delo bomo nadaljevali s še večjo voljo in požrtvovalnostjo.

SMARTNO OB DRETI. Ze dolgo se nismo oglasili v »Domovini« iz naše doline. Zadnje čase pa je toliko zanimivosti, da to moramo storiti. Pred kratkim je bil ustanovljen na pobudo nekega profesorja nekakšen fantovski odsek, ki naj bi učil fante v telovadbi. Toda večina fantov je drugih misli kakor ustanovitelj odseka, zato je bil odziv za vpis izredno pičel. Fantje se pripravljajo, da ustanovijo Društvo kmečkih fantov in deklet neodvisno od politike, ki se danes vlači v mnoga društva. Nedavno zvečer so se fantje na vasih malo sprli, a ostalo bi menda vse med njimi, da se ni v fantovski spor vmešal g. pater, ki bi tega pač ne smel storiti. Na svečnicu smo potem doživeli pridigo, ki je menda edinstvena v Jugoslaviji. Po kratkih besedah o ponočnem sporu je namreč g. pater med drugim rekel pred oltarjem: Dotičnim fantom na vasih auf biks. Ali je treba še povedati, da take besede pač ne spadajo v cerkev?

STRIGOVA. Pred dnevi se je osnovalo za občino Strigovo novo poverjenišvo Vodnikove družbe. Zanimanci dobe vsa pojasnila v trgovini g. Senčarja v Strigovi. Za 20 Din bodo vsi naročniki dobili štiri prav lepe knjige, med katerimi bo tudi lep koledar z zanimivo vsebino.

VELIKI PODLOG. Naša vas stoji v občini Leskovcu. Do fare je 5 km hoda. Ker so

imeli šolarji predaleč do Leskovca, so prebivalci Velikega Podloga, Malega Podloga, Jelč, Gorice, Grčeze vasi in Pristave pod 36 leti postavili svojo šolo dvorazrednico. Zdaj je že trirazrednica. Graditelj šole je takrat pozabil stranišča, kar so opazili šele pri kolovadaciji. Ime Veliki Podlog že samo pove, da je pod logi. V resnici se ti logi hitro krčijo. Ljudje izsekavajo in prodajajo hraste tako, da bo kmalu vse prazno. Trd je boj za poljske pridelke, ker je zemlja plitva in prodnata — znak, da je nastala na naplavinah Save. Zato tudi sadno drevje slabo uspeva. Prebivalci so borbeni, kadar mislijo da se jim godi krivica, saj so orožniki ob prevratu morali oditi brez orožja. Danes se vsak zanima za napredek in rad pošilja svoje otroke v šolo, da se jim tam izobrazijo. Na odru gasilske čete, ki ima tudi svoj dom, je bilo uprizorjenih že mnogo predstav. — V okolici je precej čebelarjev, ki se nameravajo združiti in ustanoviti čebelarstvo podružnico. — Kakor povsod vlada tudi tu vinogradniška stiska. Ker se vino ne da prodati, ga seveda popijejo. — Banska uprava je ugodila prošnji za sejme in so ti dovoljeni trikrat na leto. — Prebivalci se že dolgo borijo za samostojno občino ter ne bodo odnehali, dokler se jim to ne ugotovi. Pripomniti še moramo, da ljudje radi čitajo Domovino in se jih mnogo želi naročiti.

UZENICA. Pri nas je bilo tudi lansko leto, kakor že več let sem, nad 50% več rojstev kakor pa mrličev. Rodilo se je 53, umrlo pa le 25 ljudi. Po teh številkah se je v zadnjih letih dvignilo število prebivalstva za najmanj 20 letno v župniji, v občini torej za okoli 35 duš. — Predpust je bil še vedno v znamenju stiske: malo prireditev, edino sokolski ples je bil lepo obiskan. — Senzacija zadnjih dni pa je naravnost nevarno stanje 5. razreda osnovne šole. Ze nekaj časa sem so otroci pravili, da se tla v 1 nadstropju šole nekako čudno zibljejo. Prepevčano je bilo otrokom, po razredu skakati, pa tudi klopi so primaknili k steni. Vendar s tem nevarnost ni odstranjena. Kakor smo izvedeli, je šolski upravitelj zadevo naznanil šolskemu oblastvu, vendar vemo da se taka reč navadno ne reši hitro. Zato po tem potu pozivamo oblastva, naj takoj ukrenejo potrebno, da se zadeva preišče. Ako starši do takrat otrok ne bodo pošiljali v šolo, je to le prav, kajti če se

zgodí nesreča, kdo bo nosil odgovornost za njo in za morebitne pohabljeneosti? In ako se takoj ne more potrebno ukreniti, naj se pa vsaj za ta čas zapre razred. Tu ne sme biti odlašanja.

Domače novosti

* **Kraljica Marija v Londonu.** Nj. Vel. kraljica Marija je te dni obiskala angleško kraljico Mary. Po tem obisku se je kraljica Marija odpeljala na dom jugoslovenskega poslanika dr. Slavka Grujića, kjer so njej na čast predvajali barvni film z našega Primorja, ki ga je posnel angleški državljani in stalni obiskovalec Dalmacije Van den Borg. Kraljica Marija in ostali gostje pri ge. Grujiću so spremljali ves film z velikim zanimanjem. Na koncu je za goste jugoslovenski poslanik priredil pogostitev.

* **Znatno izboljšanje papeževega zdravja.** Iz Rima poročajo, da se je papeževo zdravstveno stanje zelo izboljšalo. Delovanje srca je že skoro spet čisto v redu. Tudi bolečine v nogah in rokah so vidno popustile, kar je zlasti posledica daljšega počitka, ki so ga odredili zdravniki.

* **Umaknjena pritožba proti volitvam v Konjicah.** Pri občinskih volitvah za trg Konjice je kakor znano zmagala opozicijska lista z 11 glasovi večine. Proti volitvam je bila na upravno sodišče v Celju vložena pritožba, ki so jo med drugim podpisali starešina sreskega sodišča Andrej Levstek, sreski desinfektor Pirnovar in tajnik Kmečke hranilnice in posojilnice Alojz Kuk. Pritožba je izpodbijala volitve s trditvijo, da je opozicijska lista zmagala samo zaradi tega, ker so baje lastniki dveh tvornic izvajali pritisk na delavstvo, da mora voliti to listo. Te dni se je izvedelo, da upravno sodišče v Celju o vloženi pritožbi ni razpravljalo, ker pritožitelji niso v roku, ki ga predpisuje zakon, plačali predpisane takse za pritožbo, kar pomeni toliko, kakor da so pritožbo umaknili. Občinske volitve za trg Konjice so s tem postale pravomočne.

* **Zadoščenje za grde žalitve učiteljstva.** Sodna obravnava narodnega poslanca Rudolfa Pevca zoper mozirskega učitelja Dušana Spindlerja, s katero se je bavilo sresko so-

Po Merku J. M.

SRCE JE ZMAGALO

I.

Tiho jutro ob Jadranu. Po drevju na vrtu prijazne vile so se spreletavale ptice. Nekaj predrznih vrabcev je sedlo na mizico, kjer so še ostale škodilice od zajtrka, in začelo iskati krušne drobtinice. Ob belih vrtnih potih se je v vetrcu gibalo listje lepotečnega grmičevja.

Zdaj pa zdaj je prisopihal mimo parnik, poln ljudi. Z ene ali druge ladje se je slišala tudi godba. Vmes so udarjala po valovih vesla čolnov, na katerih so se vozili veseli binkoštni izletniki.

Nato je spet vse utihnilo. Samo rahlo udarjanje valov ob obrežno kamenje je motilo tišino. Podačelani in prebivalci bližnjega letoviščarskega mesteca, ki jih je vodila pot mimo, so radovedni postajali pred prijetno vilo in divnim vrtom ter si mislili, da more biti v tej hiši le sreča doma. Vedeli pač niso, da ima vsaka reč tudi svojo senčno stran.

Na edinem mestu, kamor danes niso svetili solnčni žarki, v skoro prazni utici tik ob sosedovem vrtu, odkoder so držale stopnice do morja, je sedel lastnik vile zamišljen in mračen. Hladna, tiha utica je bila pred leti zgrajena kot skriven pesniški kotic. V njej niaj bi lastnik vile pisateljval. Zdaj je še barva utice obledela in omejeval padal s sten. Prostor so uporabljali po večini le še za shrambo vrtnih mizic, klopi in stolov čez

zimo. Da bi se v svojem mračnem razpoloženju skrili, je lastnik vile pobegnil v to utico, v katero je zdaj sicer le redko stopila človeška noga.

Prestrašen in nejevoljen je planil pokoncu, ko je v bližini zaslišal korake in je mlad glas zaklical:

»Ah, tukaj si, očka! Zakaj pa tu? Zunaj je tako lepo!«

Njegove roke so nehote prijele kup papirja, ki je ležal pred njim, in ga plašno potisnilo z mize na stol v temo.

V naslednjem trenutku so se odprla vrata, in vprašujoče, osuple oči so mu pogledale v zagrenjen obraz.

»Kaj ti je, očka? Zakaj si tako potr? Ali so je kaj posebnega zgodilo?«

»Nič, nič, Vera! Pusti me samega. Kje je mati?«

Z očitim izrazom strahu je pogledal skozi vrata po vrtu in vznemirjenost ga je takoj minila, ko je hčerka odvrnila:

»O, mamica ne pride semkaj. Danes se je lepo oblekla in pojde obiskat sosedove... Jaz ostanem doma.«

Odločnost, s katero so bile izgovorjene zadnje besede, je kazala na to, da je bil v njenem sklepu odpor proti materini volji.

Vsa visoka postava mlade deklice je napravljala nenavaden vtisk. Vera je bila krepka, vendar so njeni gibi in vse poteze izražale prav žensko nežnost. Njene temnomodre oči so bile živahne in so bile pod črnimi obrvmi videti še lepše. Vera ni bila ničemurna, kar jo je napravljalo še prijetnejšo. Neobzirno se je izpostavljala solncu in morskim vetrovom in si pustila rjaveti roke in obraz.

Pogled na cvetoče dekline je za trenutek pregnal globoko potrnost, ki je mučila moža v samotni. Ko je spet rekla: »Prosim te, očka, povej mi, zakaj si tako slab volje,« je oče že bil toliko prisoben, da je odgovoril že skoro s prizvokom šegavosti:

»Stara zgodba, draga Vera. Spet so mi odklonili in vrnili gledališko igro. Bil sem tako neumen, da sem po dolgih letih spet izkušal nekaj napisati. Čisto prav se mi godi. Vedeti bi že moral, da ne znam pisati. Zakaj res poizkušam, če ne gre!«

»Ti si napisal dramo, očka?« je vzkliknila z živim zanimanjem Vera. »Ali smem brati? Veš, da so mi tvoje reči všeč. Prosim, prosim. Zmerom se veselim, če berem kakšno novo tvoje delo.«

»Tu imaš počekčan papir!« je odvrnil in pokazal na stol.

Vera je vzela rokopis, sedla na kamnito stopnico in se kmalu tako poglobila v branje, da ni niti dvignila pogleda, ko je prišumel mimo po morju parnik.

»Kako lepo se bere!« je zdajci vzkliknila in na glas prečitala nekaj stavkov. »O, če bi jaz smela igrati glavno junakinjo v tvoji igri! Veš, očka, da ne razumem teh ljudi pri gledališču, zakaj odklanjajo takšna dobra dela. Ta igra bi zanesljivo učinkovala. Naj le dobim enkrat v pesti kakšnega odločilnega teatarskega človeka, to mu jih bom povedala. To je krivica!«

Njene oči so se bliskale v ogorčenju, njena lica so žarela in zagrenjeni mož, ki je bil žedavno pokopal vero vase, je oživiljal spricho njenega mladostnega navdušenja in je z ginjeno hvaležnostjo gledal v živahni izraziti obraz svoje hčerke.

dišče v Gornjem gradu in po prizivu obdolženčevega branilca dr. Mejaka še okrožno sodišče v Celju, se je končala v prilog obdolženca Spindlerja. Septembra lani je Pevec Rudolf na nelep način napadel na političnem sestanku JRZ v Mozirju učiteljstvo, češ da malo dela, da širi komunizem, da mu bo treba vzeti volilno pravico in še marsikaj. Na tem shodu se je zavzel za učiteljski stan Dušan Spindler, ki je na miren način odgovarjal na Pevecov napad in med drugim izrekel poslušalcem: »Poslušajte, kdo je napravil za Mozirje več ali skrahirani trgovci (misli je na Rudolfa Pevca, bivšega trgovca v Mozirju) ali pa pokojni učitelj Praprotnik (znan odličen javni delavec in sadjar)!« Nasproti prisotnemu in za kandidatno listo JRZ za občinske volitve v Mozirju določenemu kandidatu Fortunatu Remšetu pa je dejal Dušan Spindler: »Gospod Remše, imam vas za poštenjaka, obžalujem pa, da ste si izbral takšnega agitatorja.« S temi besedami je meril na Rudolfa Pevca. Zaradi teh besed je srečno sodišče v Gornjem gradu obsodilo Dušana Spindlerja na 600 Din denarne kazni pogojno za dve leti in na plačilo pravnih stroškov. Okrožno sodišče v Celju pa je uvaževalo priziv in je oprostilo Dušana Spindlerja vsake krivde in kazni in je naložilo plačilo celotnih stroškov zasebnemu tožitelju Rudolfu Pevcu. Okrožno sodišče v Celju utemeljuje oprostilno sodbo s tem, da je Rudolf Pevec s svojim napadom na učiteljski stan dal neposredno povod Dušanu Spindlerju za to, da je izrekel tiste besede, da je torej razžalitev vrnil. Nastopal je kot pripadnik učiteljskega stanu v obrambi svojih upravičenih koristi in upravičenih koristi svojih pekličnih tovarišev, zaradi česar je bilo treba Dušana Spindlerja oprostiti od obtožbe zaradi prestopka zoper čast.

* **Dva amandmana o občinah.** Kakor poroča glavno glasilo Jugoslovenske radikalne zajednice »Samouprava«, sta bila poleg številnih drugih finančnemu odboru predložena tudi dva amandmana, ki se nanašata na občine. Prvi pooblašča notranjega ministra, da sme ne glede na določbe zakona o občinah v teku šestih mesecih po uveljavljenju finančnega zakona na novo komasirati občine in ustanovljati tudi nove. Po drugem amandmanu mora občina odpustiti svojega name-

ščenca, »ako to zaradi važnih državnih koristi zahtevajo nadzorna oblastva.« Oba ta dva amandmana sta bila predložena že lani za zdaj veljavni finančni zakon. Narodna skupščina ju je odobrila, senat pa ju je odklonil, tako da nista mogla biti uveljavljena. Letos sta torej predložena vnovič.

* **Bolgarska duhovščina blagoslavlja večno prijateljstvo med Jugoslavijo in Bolgarijo.** V glasilu bolgarske vlade »Dnes« je priobčil sofijski mitropolit Stevan članek pod naslovom »Velik dan za bolgarski in jugoslovoski narod«. Svoj članek je zaključil takole: »Smatrajoč pogodbo o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo kot sveto delo, mi kipi iz srca k Bogu ta-le molitev: To delo naj živi, naj rase pod vsega mogočno njegovo desnico in naj ožari usodo obeh bratskih držav z vso radostjo življenja, ki jo je Bog obljubil pravim mirotvorcem. Naj bo in ostane v veljavi ta pogodba za večno, ker je v nji iamstvo tako bolgarske kakor tudi jugoslovenske svetle bodočnosti!

* **Inž. Košutić Mačkov namestnik.** Kakor pišejo zagrebški listi, bo inž. Košutić v hrvaškem narodnem gibanju vršil posle namestnika predsednika dr. Vladka Mačka. V tem svojstvu bo inž. Košutić dajal navodila in nadziral ustanove in društva hrvaškega narodnega gibanja

* **Nočno delo v pekarnah.** Zveza živilskih delavcev Jugoslavije, podružnica Ljubljana, opozarja: Že v juniju lanskega leta je bila objavljena v »Službenih novinah« uredba o prepovedi nočnega dela v pekarnah. Uredba bi morala stopiti v veljavo najkasneje v treh mesecih po objavi. V Sloveniji pa se to še ni zgodilo, baje zaradi tega ne ker uredba še ni bila objavljena v »Službenem listu dravske banovine.« Zato pekovski pomočniki in vajenci pri nas še ne uživajo zaščite po tej uredbi. Zveza živilskih delavcev se je obrnila na g. bana s prošnjo, da se uredba čim prej objavi in uveljavi tudi za Slovenijo

* **Čebelarjem prevaževalcem.** Akcijski odbor za zaščito že stoletnih pravic prevažanja čebel na paše, vas vabi, da se polnoštevilno udeležite protestnega zborovanja čebelarjev prevaževalcev, ki bo v nedeljo 14. t. m. ob pol 10. dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Čebelarji prevaževalci, v vašo lastno korist je, da za zaščito svojih pravic stopite na plan, ker nasprotniki skušajo pre-

prečiti vsako prevažanje na paše. Vsak prevaževalec naj smatra udeležbo za dolžnost.

* **Tobačne srečke.** Dne 15. januarja so bile izžrebane po amortizaciji naslednje serije tobačnih srečk: 119, 127, 260, 280, 524, 862, 883, 895, 1077, 1294, 1308, 1313, 1413, 1593, 1759, 1984, 2147, 2198, 2247, 2264, 2285, 2371, 2442, 2453, 3229, 3264, 3860, 4089, 4373, 4378, 4427, 4559, 4619, 5293, 5374, 5580, 6037, 6053, 6111, 6167, 6214, 6214, 6254, 6274, 6610, 6656, 6856, 6947, 7147, 7274, 7318, 7470, 7830, 7899, 8014, 8090, 8106, 8256, 8714, 8714, 8731, 8822, 9010, 9026, 9110, 9160, 9500, 9520, 9548, 9693, 9845, 9915. Izžrebani dobitki pa so bili: Ser. 4921 št. 86 100.000 Din, ser. 7896 br. 44 2500 Din, ser. 530 br. 49 500 Din, ser. 2844 br. 54 500 Din; po 100 Din: ser. 113. br. 72; ser. 1344, br. 37; 2149, 81; 3519, 20; 3835, 18; 4061, 53; 4092, 67; 4462, 35; 4516, 7; 5714, 61; 5722, 29; 6656, 74; 6699, 27; 6725, 29; 6927, 98; po 50 Din: ser. 131, br. 11; 903, 13; 1296, 71; 2013, 81; 2202, 28; 4143, 31; 6169, 43; 6394, 8; 8194, 14; 9516, 84.

* **Srečke Rdečega križa.** Dne 15. januarja so bile izžrebane za amortizacije naslednje serije srečk Rdečega križa: 186, 454, 711, 1029, 1352, 1521, 1809, 1972, 2393, 2674, 2782, 3077, 3153, 3571, 4009, 4198, 4348, 4376, 6885, 6978, 7484, 7591, 7681, 7941, 8244, 8244, 8251, 8337, 8455, 8995, 9754. Dobitki pa so bili izžrebani ti-le:

ser.	št.	dobitek	ser.	št.	dobitek
82	35	200	443	69	200
876	73	50	745	12	50
1036	72	500	1124	54	50
1600	55	50	2203	65	50
2295	78	50	2716	19	50
2920	24	50	2936	86	50
3403	13	50	3741	15	50
3742	91	50	3864	100	50
4212	55	50	4985	24	50
5100	93	500	5554	66	1000
5876	16	50	7443	42	200
8199	66	50	F 14	2	25000
9036	30	50	9434	36	50
9478	98	200	9728	49	200
9857	74	50			

* **Požar na Skarnčih.** V salonu Vodetove gostilne na Skarnčih so priredili domači fantje in dekleta pustno zabavo z igro, ki je pa bila pozno ponoči nenadno prekinjena. Iz cerkve se je začel plati zvona in vse je hitelo na mesto. Gorelo je pri Kovačevih. V plame-

»Ne sodiš pravično. Preveč se zavzemaš zame,« je rekel in skromno odkimal. »Če bi le tudi drugi ljudje gledali moja dela s tvojimi očmi, hčerka!« je pripomnil z lahno tresočim se glasom in pobožal z roko njena lica in temne lase.

Bil je trenutek sreče, ko je tako sedela v tihem kotičku ob morju, obsevana od solčnih žarkov in vdihavajoča prijeten morsk zrak; pri tem pa je čutila, da je resnična zaupnica in tolažnica očetu, ki ga je častila z vso toploto svoje narave.

Vroč, mogočen občutek je spreletel njeno mlado dušo: v tem trenutku bi dala tudi svoje življenje za to, da bi pripomogla očetu do uspeha in slave.

»Vera,« je rekel oče s plaho vstran obrnjenim obrazom »Mati ne sme ničesar izvedeti o mojem ponovnem porazu. Saj veš.«

Ni izpregovoril stavka do konca Vera ni vprašala. Razumela je, kaj je hotel povedati. Odkar je začela misliti in opazovati, je čutila, da se oče in mati ne razumeta prav. Spočetka ni vedela, zakaj, počasi pa je le vse dognala.

»Pred menoj pa ne smeš ničesar skrivati, očka! Ali mi to obljubiš?« je prosila. »Meni boš povedal, kaj ne?«

»Da, hčerka — kadar sva sama kakor danes. To je kakor boleča rana. Če se je ti dotakneš, ne bo vsaka druga roka pa ne sme blizu.«

Najgloblja bolečina njegovega srca je bila v tem priznanju — žalost njegovega zakona. Nekoč pred davnimi leti ga je bila sreča v svoji muhavosti postavila visoko, da je potem kmalu brez usmiljenja padel nizko.

Tedaj je bil Aleksander Podgoršek mlad poštni uradnik brez premoženja. Pa je spisal svojo prvo gledališko igro »Elviro« pod izmišljenim imenom Robert Barjanski. Poudaril jo je gledališču. Bila je sprejeta in igrali so jo z velikim uspehom.

Podgoršek je čez noč postal pomembna osebnost. Hotel pa je ostati še nepoznan. Le pred enim samim človekom ni mogel skriti svoje velike sreče. Bila je to lepa vitka mladenka, ki jo je že dolgo časa skrivaj oboževal in nanjo pisal pesmi, kadar je iz svoje sobe v četrtem nadstropju gledal na njen balkon, ko je zalivala cvetice, hranila golobe ali pa brez dela gledala v modri zrak. Mladenka se je komaj brigala zanj. Bila je bogata; velika, lepa hiša, v kateri so stanovali, je bila last njenega očeta Podgoršek pa je bil doslej neznan osebna, ki je visoko gori v četrtem nadstropju sanjal o uspehih in slavi.

Nekega večera — Podgorškovo »Elviro« so igrali takrat že šestič — je naletel na Adelo pred hišnimi vratmi. Občlena v dragocen kožuh in z gledališkim kukalom v roki je bila pravkar stopila iz avta. Njena lica so žarela, njene oči so blestele ognjevite kakor sicer. Bila je še vsa zavzeta od igre. Spričo vroče potrebe, da bi še s kom govorila o vtisku, ki ga je nanjo napravila uspešna igra, je ogovorila mladega moža.

»Vi ste si tudi ogledali »Elviro«, gospod Podgoršek?« je dejala in z njim vred stopila skozi vrata v vežo. »Kaj ne, da je to divno delo?«

»Drama vam je torej ugajala, gospodična?« je menil Podgoršek in pripomnil z glasom, ki se je nehote malce tresel: »Vaša

pohvala mi je najdragocenejša nagrada. To dramo sem napisal jaz.«

Za trenutek je strmela vanj, kakor da ni verjela njegovim besedam, potem pa je izpreletel izraz občudovanja njene poteze. Povedla ga je k svojim staršem. Moral je ostati pri njih in pri njih praznovati svoje zmogost. Z viharno hitrico je pripovedovala, kako so ljudje v gledališču viharno plaskali in vraševali, kdo je pisec »Elvire«.

Starši so gledali z začudenimi očmi mladega moža, stanujočega v njihovi hiši. Oče Smrečnik je prinesel iz kleti steklenico starega vina in njegova soproga je pripravila prigrizek. Adeline oči so zrle z velikim občudovanjem in ponosom pomembnega moža, ki je sedel poleg nje, skoro plah in z izrazom zaljubljenosti vdanosti, ki jo vsako dekle občuti in ugane, ne da bi za to bilo treba kakih besed.

Ta neprikrivana ženska naklonjenost, ki je je bil prvič v življenju deležen, je zbudila v njem vse sile. Ni bil sicer govornik, toda ta večer, ko so njegovi možgani dvojno delovali, so se mu iz ust kar vsipale duhovitosti. Adelin starši so razumeli le malo tega, kar je pripovedoval Aleksander Podgoršek. Toliko bolj na so ga občudovali. Za preproste malomeščanske ljudi s tesnim obzorjem je bilo to človek z nekega drugega sveta. Prav zaradi tega je tudi Adeline srce tolklo zani. Ničesar si ni Adela bolj želela kakor priti iz tesnobe mladega mesta.

Adelin starši so še pred leti sami stregli strankam v svoji trgovini s bleteninami in volnenim blagom, ki so jo imeli na prav ugodnem kraju Ljubljane. Sinu in nasledniku pa je bila ta trgovina premalo imenitna,

* Vsa vojaška pojasnila v katerikoli zadevi dobite za malenkostno plačilo pri Peru Francu, kapetanu v pokoju, Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za odgovor je priložiti kolek ali znamko za 6 Din.

* Pod vlak se je vrgel. V noči na nedeljo je skočil pod brzi vlak, ki vozi iz Ljubljane proti Trstu, okoli 40 let stari bravec iz Rožne doline. Obupen korak je storil zaradi dolgov. Možina je bil oženjen in zapuščal ženo in tri otroke.

nih so bili pod, šupa in drvarnica. Gasilci iz Polja so pred ognjem zavarovali hišo in hlev. Kako je ogenj nastal ni znano. Skoraj gotovo ga je podtaknila zlobna roka.

* Kozolec in pod pogorela. Nedavno zvečer sta v Moravčah zgorela Lisičkov kozolec in leseni skedenj, kjer je bila spravljena krma. Sodijo, da sta zažgala dva postopača, ki sta baje na kozolcu prenočevala.

* Po nesreči ga je ustrelil. Pri kmetu Mihaliču v Gornjem Bukovcu pri Karlovcu je bila svatba. Gostje so bili razigrani in je med njimi Mijo Cvetković od veselja streljal z revolverjem. Naenkrat mu je revolver odpoval. Začel ga je obračati in pregledovati. Bil pa je toliko nepreviden, da se je revolver sprožil in je strel zadel fanta Petrušiča v glavo. Nesrečnik je bil takoj mrtev.

* Obešenec v stiskalnici. V Jareninskem vrhu so našli v stiskalnici za sadje obešenega 36-letnega posestnikovega sina Avgusta Pukla. Domačini so sicer takoj odvezali vrv in poklicali zdravnika, toda vsa prizadevanja so bila zaman. Kaj je gnalo Pukla v smrt, ni znano.

* Požar v Izlakah. Nedavno ponoči je gorelo obsežno gospodarsko poslopje gostničarja in lesnega trgovca Rudolfa Habbarja v Izlakah ob glavni cesti Zagorje-Trojane. Vsa hitra pomoč domačih gasilcev iz Čemšenjilka je bila brezuspešna. Rešili pa so gasilci hišo in drugo gospodarsko poslopje.

* Smrt pod avtom. Na državni cesti Maribor-Ptuj, se je pripetila huda nesreča. Nekaj taksijev je peljal tri trgovce iz Maribora. Na cesti proti Slovenji vasi je šofer opazil žensko, ki je nesla nahrbtnik in je stopala po levi strani ceste. Bila je gotovo v Mariboru na trgu in se je vračala proti domu. Ko je šofer, ki je dajal signale, hotel voziti mimo ženske, je ta skočila na desno stran ceste.

čprav je bila pravcata zlata jama. Dal jo je v najem, sam pa se je lotil trgovine na debelo.

Tudi hčerka Adela je hlepela više in si je zlasti želela dostop v uglednejše družbe.

Aleksander Podgoršek se ji je zděl ta večer posebej ideal njenih sanj. Videla ga je v bodočnosti kot slavnega pesnika, katerega ime se bo imenovalo tudi preko domačih mej in katerega slike bodo prinašali veliki časopisi.

Drugo jutro mu je poslala še pismene čestitke, on pa je odgovoril s pesmijo. Tako se je v nekaj dnevih njuna ljubezen razvila do viška. Zbudil jo je bil blesteči dih uspeha, gojilo pa častihlepno upanje v bodočnost.

Teden dni potem, ko sta se bila srečala pri vratih, sta se že zaročila. Zdaj so Aleksandru deževale čestitke k zaročki in k usnehu njegove drame, zakaj Smrečnikovi so s prošnjo molčečnosti izšli vsem prijateljem in znancom, da je mladi poštni uradnik pisec drame »Elvira«.

Takoj po poroki se je Podgoršek z mlado ženo vselil v vilo ob Jadranu. Toda nič od vseh pričakovanih načrtov in želi se ni uresničilo. Iz Podgorška se ni razvil velik pisatelj. Z ginečimi usti je počasi hiral in venela v Adeli ljubezen, dokler ni umrla.

Zanimanje občinstva za gledališko igrano »Elvira« je padalo, čim je bilo znano njevo ime. Igrala je potem še druga Podgorškova drama, vendar ljudi ni ogrela. Zdaj so razni kritiki nastopili in pokazali slabe strani te druge drame in tudi »Elvira«. Nekaj časopis je celo pisal, da je »Elvira« uspela samo zaradi tega, ker je občinstvo

nost pred avto. Močen sunek jo je vrgel na tla. Šofer in družba so hitro spravili nezavestno ženo v avtomobil in jo odpeljali v bolnišnico, kjer je pa niso sprejeli, ker je sirota že izdihnila.

* Požar v Utiku pri Skaručni. Nedavno ponoči je nastal velik požar v Utiku. Goreti je začelo v gospodarskem poslopju posestnika Janeza Kimovca, po domače Pika. Na pomoč so najprej prihiteeli sosedje, nato pa gasilci iz Kosez, ki so se jim kasneje pridružili še gasilci iz Polja in Vodice. Ogenj se je med tem že razširil na šupo in drvarnico. Gasilci so morali napeti vse sile, da so ohranili pred plameni hišo. Škoda znaša okrog 50.000 Din in je le delno poravnana z zavarovalnico. Ogenj je bil najbrže podtaknjen.

* Obup mlagega rudarja. Meterčeva družina v Studencih nad Hrastnikom je ena izmed najstarejših rudarskih družin. To družino zasleduje kruta usoda. Pred leti je izgubila hčerko Minko, ki je zaradi neke malenkosti obupala in se v Celju vrgla pod vlak. Kmalu nato je iz žalosti zaradi izgube ljubljene hčerke skočil v prepad rudniškega kamnoloma njen oče in obležal mrtev. Te dni pa je skočil pod vlak 26-letni sin Pavle, rudar v ožtrškem oblatu. Pavle Meterc je bil miren, trezen in spoščno priljubljen mladenič.

ZDRAVNIK

Dr. LOJZ MIHELČIČ
ordinira v Metliki

OD 5. FEBRUARJA DALJE V HISI SA. 157.

* Na poti v cerkev se je ubil. V nedeljo je se smrtno ponorečil 67 letni Guštin Franc, posestnik iz Sela, župnija Rudnik. Šel je skupno z nekim fantom k maši v Rudnik. Pot po bližnici ga je vodila čez sedlo, imenovano Hrastarija. Zadnje južno vreme je po večini vzelo sneg, spodaj pa je še ostal led, ki se še ni odtajal. Na strmeh klančku je pokojnemu Guštinu spodletelo, padel je in je pri padcu zadel z glavo na drevesno korenino. En kratak vzklik in Guštin je bil takoj mrtev. Zapuščal ženo in osem otrok. Blag mu spomin!

* Smrt v visoki starosti. V novi vasi pri Lescah je umrla v visoki starosti 92 let vdo-

domnevalo, da se pod imenom Robert Barjanski skriva neka odlična osebnost.

Potem je Podgoršek spisal še zaloigro, ki pa je vodstvo gledališča sploh ni sprejelo. Še bolj kakor ta neuspeh je bolela Podgorška izprememba pri ženi. Ljubil je Adelo z vsem svojim zvestim in vročim srcem. Od nje je pričakoval tolažbe. Toda v njenih očeh je najprej čital očitajoče dvome, potem čedalje grenkejšo obtožbo in naposled sovražno zaničevanje kakor da bi bil šlepar, ki jo je nalašč osleparil.

Njeni starši zaradi zetrovih neuspehov niso molčali. Prišlo je do mučnih prizorov, pri katerih sta se videla vse njihovo malenkostno hlepenje po denarju in nejevolja na izloženca, pred čigar uspehom so spočetka imeli spoštljiv strah nenikih ljudi. Smrečnikova nista imela sreče z otroki. Tudi sin jima je delal skrbi in jima zapravil bogastvo. Ko sta oba Smrečnikova drug za drugim umrla, je ostalo Adeli le še skromno premoženje.

Aleksander je prevzel mesto urednika pri nekem časopisu. Pisal je listke, preproste zgodbe, ki so imele precejšnje število bralcev. Velik pisatelj pa ni postal. Njegova žena Adela ga ni več pomnračevala po njegovih načrtih. Prebrala ni nobene vrste, ki jo je napisal. Aleksander pa je bil vendar prenoson, da bi beračil pri njej za ljubezen. Vedel je, da ji zdi kot človek brez slave ne pomeni ničesar. Slave na katero edino je visela vsa njena duša, ni mogel položiti pred noge, na če bi se bil še tako prizadeval ustvariti nekakšnega velikega.

V teku let sta se drug drugemu čisto odtujila. Stanovala sta v eni hiši, jedla za

va Marija Debeljakova, ki je bila do zadnjega trdna. Te dni se je nekoliko prehladila in bolezen ji je spričo visoke starosti pretrgala nit življenja. Rajnka se je omožila, stara 18 let. Imela je šest sinov in pet hčera. Dva sina sta umrla v otroških letih, trije sinovi in ena hči pa po vojni. Zapuščala štiri hčere in sina Josipa, ki je ugleden posestnik in izdelovatelj cementnin, 31 vnukov in 46 pravnukov. Bila je priljubljena žena, dobra mati in skrbna gospodinja. Blag ji spomin, žalujočim naše sožalje!

* Petkronski kovanci za 50-dinarske. V zadnjem času prihajajo v promet stari avstrijski petkronski kovanci, ki jih oddajajo ljudje namesu 50-dinarskih. Najčesteje prejemajo take kovance mesarji na trgu, kjer se zamenjava in sprejema denar z večjo naglico, pa tudi v trgovinah in povsod, kjer ne pazijo dovolj na denar. Kdor tak denar sprejme ga skuša seveda spet oddati naprej in je tako v prometu čedalje več tega denarja, ki ga je sicer še vedno mogoče zamenjati pri Narodni banki po vrednosti srebra, a ne po 50 Din.

* Ker ni dobil miloščine, je zažgal hišo. Pri posestniku Ivanu Ostvršniku v Vrhač se je pred dnevi zgledil mlajši berač in sirovo zahteval miloščino. Zaradi svojega nastopa pa seveda ni ničesar dobil. Zato je izjavil, da se bo že maščeval. To grožnjo je berač res izvedel in je naslednjega dne nastal ogenj v gospodarskem poslopju, ki je zgorelo do tal. Berača so orožniki izsledili in zaprli.

* Kontrabandar na begu. Dober plen je napravil obmejni stražnik pri Sv. Duhu nad Mariborom. Ko je stal v zasedi, se je približal po tihotapski poti čez mejo iz Avstrije neznanec, ki je nosil težak nahrbtnik. Stražnik ga je pozval, naj obstane, tihotapec pa je odvrget kontraband in zbežal skozi gozd nazaj v Avstrijo. Stražnik je našel v nahrbtniku 11kg saharina in 23 zavojev igralnih kart.

* Roparski umor na avstrijski meji. V vasi Raču v bližini državne meje na avstrijskem ozemlju so odkrili roparski umor. Ko so te dni zjutraj ljudje hoteli v trgovino Terezije Lipejeve, so na svoje začudenje našli trgovino zaprto. Ker se jim je to zdelo sumljivo, so obvestili orožnike, ki so trgovino s silo odprli in našli v nji vse razmetano. Za pro-

isto mizo in le hčerka je bila tista vez, da se nista ločila. Pri takih razmerah je Aleksander bolj trnel kakor Adela, ki ni bila mehke, občutljive narave in je imela moč za nove lepše upe. Hčerka Vera naj doseže, kar je bilo njej nemogoče doseči. Vera naj s poroko dobi nekoč imenitno ime ali vsaj zavzame pomemben družabni položaj.

Seveda ji je značaj hčerke prizadeval skrbi. Samozavestna pa je bila. Toda Vera je po materinem mišljenju kazala ponos zmerom na nepravem mestu. Z vsemi preprostimi ljudmi, zlasti s kmečkimi, je prijazno kramljala, ker ni poznala izobraženske prevzetnosti, kakršno je smatrala Adela za upravičeno. Kadar se je mati uslužno klanjala ljudem iz tako zvane boljše družbe je bila Vera nainedostnejša.

Za take boljše ljudi so veljali sosedovi, rodbina vladnega svetnika doktorja Klenovca. Klenovčeva družina je spadala med najuglednejše v Ljubljani. Z njimi je hotela Adela priti v tesnejše stike, kar naj bi bilo tudi v korist Veri.

Gospa Klenovčeva je bila nasproti Adeli prijazna, vendar na je Vera čutila, da je v tej prijaznosti velika porcija milostnosti. To je zadostovalo, da se je v Veri razvil odpor proti Klenovčevim, ki se jih je začela s trmasto vztrajnostjo izogibati.

»To je skrajno lahkomišelnost, da nisi šla z menoj h Klenovčevim, Vera!« je rekla Adela, ko se je opoldne v svoji najlepši obleki vrnila od obiska pri sosedovih, med tem ko je hčerka še v svoji beli sobni obleki sedla na verandi in uživala blaženi mir. »Gospa Klenovčeva je bila spet izredno prijazna. Vprašala je tudi po tebi.« (Dalje.)

dajalno mizo pa so dobili trgovko umorjeno. Poleg trupla je ležala okrvavljena sekira, s katero je morilec ubil svojo žrtev. Predal za denar je bil odprt in prazen. Sled za morilec je držala v Maribor, kjer je policija aretirala nekega nedavno odpuščenega kaznjence, ki se je zadnje čase stalno mudil v bližini avstrijske meje.

* **Trije morilci v enem dnevu aretirani.** Te dni je bil v Ogljenščaku izvršen zverinski umor nad 40letnim posestnikom Karlom Mihelakom. Orožniki so kmalu pojasnili umor in aretirali vso družino, njegovo ženo Julijano Mihelakovo, hčerko Julijano Kolarjevo in zeta Karla Kolarja, ki so vsi priznali umor.

* **Po devetih letih v rokah pravice.** Avstrijska oblastva so izgnala 33-letnega hlapca Stefana Sokotiča iz Makol. Ko so ga privedli na predstojništvo mariborske policije, so ugotovili, da je bila za njim leta 1928 izdana tiralica zaradi tatvine in hude telesne poškodbe. Tedaj je bil Sokotič zaposlen pri lesnem trgovcu Ivanu Zuražu v Slovenski Bistrici in je gospodarju kradel les. Tatvina je prišla na dan in Sokotič je pobegnil. Z njim je odšel tudi neki drug Zuražev hlapec. V neki bistriški gostilni pa je Sokotič še z nožem zabodel sina nekega posestnika. Nato je bežal dalje v Avstrijo. Tam se je preživljal na vse mogoče načine, dokler ga niso sedaj izgnali. Na policiji je oba zločina priznal. Njegov pajdaš, neki Ivan Zigart, pa je še zmerom v Avstriji.

* **Križ so polili z bencinom in zažgali.** Na sredini mosta, ki drži čez Dravo pri Bortu, je stal že nad 50 let lesen križ, pod katerim je bil vdolan kip Matere božje. Ta križ je pred nekaj dnevi postal žrtev neznanih brezvestnežev, ki so najprej polomili razpečo roke in noge ter jih razmetali po mostu, nato pa polili križ z bencinom in ga zažgali. Bila je nevarnost, da zgori tudi leseni most. Le srečnemu naključju je pripisati, da je v tistem trenutku prišel po mostu neki možki, ki je ogenj v kati pogasil. Storitcem so na sledu.

* **Vlomilec in razbojnik v gostilni.** V noči na nedeljo je neznanec vlomil v gostilniške prostore g. Švare na Podtrtni v Kranju. Gostilničar Švara je nekako po 2. zjutraj opazil iz svojega stanovanja, da gori v gostilniških prostorih luč. Ker se mu je zbudil sum, da ni vse v redu, je vstal in šel v lokal. Tam je opazil, da je nekdo z dvoriščne strani s silo odprl vrata in da gotovo stika za denarjem. Da bi vlomilca prepoznal, je stopil v gostilno, toda med vrati je dobil močan sunek z nožem v obraz, da mu je kri takoj zalila oči in vlomilca sploh ni mogel videti. Na njegove klice je prišel v tej hiši stanujoči g. Aljančič, ki je baš videl, kako je vlomilec pobegnil skozi večna vrata na trg in izgubil v stranski ulici. G. Švara je moral takoj k zdravniku, ker mu je vlomilec prerezal ličnico in zgornjo čeljust iz katere sta izpadla zaradi prereza dva zoba. Poleg tega je dobil na glavo še dva sunka z nožem in sicer enega v lice, drugega pa na lobanjo. Vlomilec je odnesel samo eno škatlo cigaret »Drava«, med tem ko denarja ni utegnil pobasati.

* **S tihotapci saharina** ima še vedno opravka ljubljanska policija, ki je baš v zadnjem času spot prišla več razpečevalcev. Saharin vtihotaplja iz Avstrije, nato ga dobe v roke prodajalci in krošnjariji z njim od hiše do hiše. V Ljubljani razpečavajo saharin posebno ženske in ga zlasti siromašni ljudje kupujejo, ker je sladkor predrag, da bi si ga mogli privoščiti.

* **Divjaški napad na spečo družino.** Nedavno smo poročali o napadu, ki so ga na Stefanovo uprizorili v Škocijanu pri Turjaku znani pretepači na mirno družbo pri posestniku Leopoldu Šmuču. Zdaj pa je bil izvršen nov tak napad, nad družino Leopolda Lundra. Lundrova družina stanuje v hišici na koncu vasi Maših Lipljen. V četrtek zvečer je šla družina okrog 21. ure k počitku. Malo pred 22. uro pa so začela leteti skozi okna polena. Drobci stekla so se razleteli po sobi.

Družina je planila pokoncu in začela vpiti na pomoč. Kmalu so prihiteli na pomoč sosede, a napadalec so med tem že pobegnili v noč. Napad je bil prijavljen oblastvom in ljudstvo pričakuje, da bodo napadalec kmalu izsledeni. Vzrok napada je počitno sovraštvo.

* **Ljubico je vrgel s pečin v Savo.** Po Konjšci in pri nas na Polšniku se je že od lanskega junija šušljalo o sumljivi smrti 21-letne Klančičarjeve Marije iz Bukovja pri Zagorju. Marija je imela razmerje s posestnikovim sinom Albinom Dežmanom s Polšnika. Ko je izvedela Marija, da se ženi Albin tudi pri neki domačinki, je šla na Konjščico in zahtevala od fanta pojasnila. Naposled sta se pobotala in sta v nedeljo 6. junija šla skupno v dolino. Pot ju je vodila po najbolj strmi steni v Zasavju mimo znane Cesarske kamre, baje je Klančičarjeva Marija padla preko pečin v Savo. Vsaka pomoč je bila zaman. Vest o nesrečnem koncu Marije je raznesel njen spremljevalec Albin. Mladenko so šele čez nekaj dni našli vso potolčeno in utopijeno. O dogodku v Cesarski kamri so se pletle razne govorice. Šele zdaj po osmih mesecih je prišla resnica na dan, da je namreč Albin pahnil Marijo čez pečine. Orožniki so Albina aretirali.

* **Tatinska predrznost.** K nekemu strojevodji, stanujočemu v Colnarski ulici 41 v Ljubljani, je prišel te dni dopolne neznan možki ter dejal: »Ali ste vi tisti, ki vozite Mikliča na lovu po Ljubljani?« Ko je vprašani to potrdil, je tujec dejal: »Poslal me je g. Miklič, da bi rad osebnost z vami govoril in vas zato prosil, da pridete takoj k njemu.« Strojvodja je vzel kolo in se takoj odpeljal k Mikliču. Tu je pa na svoje iznenadenje izvedel, da g. Miklič ni postal nikogar ponj. Mož je zasutil prevaro, skočil na kolo in zdiral nazaj domov. Tu je spoznal, da je bila njegova suttanja opravljena: na dvorišču je zagledal neznanca, ki je pravkar prišel iz njegove hiše in imel polno aktovko in žepe nakradenih reči. Ko je neznanec videl, da se je strojevodja že vrnil, je skočil na svoje kolo, ki ga je imel na dvorišču, in odhitel. Strojvodja se je pognal za njim in je trajala dirka vse do Trnovskega pristanišča. Tam je čakal neznanca tovariš, ki je prisedel k lopovu na kolo in sta hotela oba na enem košesu zbežati. Nista pa bila tako hitra, da bi ju strojevodja ne mogel dobiti. Podri je oba po tleh in zgrabil onega, ki ga je prišel klicat. Kmalu je bil zraven tudi stražnik, ki je odgnal fanta na policijo. Ugotovili so, da je nakradev v strojevodjevem stanovanju za 3500 Din gotovine in srebrnine. Dognali so tudi, da je tiček izvršil vlom pri neki stranki v Šiški. Fanta bodo izročili sodišču. Njegovega pomagača še iščejo.

* **Sina je ustrelil.** V Vrhtrebnjem se je ponoči v hiši uglednega posestnika 50-letnega Franca Planinšca pripetil krvav čin. Oče, ki je lovec, je med preprirom in v veliki razburjenosti ustrelil z lovsko dvocevko svojega 26-letnega nezakonskega sina Lojza Moravca, ki je živel pri svojem očetu. Fant je hotel imeti vsega, predvsem pa denarja. Če mu ga oče ni hotel ali ni mogel dati, si ga je preskrbel sam. Poleg tega je imel razmerje z nekim dekletom, kar domačim ni bilo po volji. Zaradi vsega tega so bili v hiši prepri na dnevnem redu in so se naposled tragično končali. Sin je bil zadet v trebuh. Za silo so ga obvezali in takoj prepeljali v novomeško bolnišnico usmiljenih bratov, kjer je umrl.

* **V politični strasti je postal ubijalec** posestnik Maksim Banovački, biši župan v občini Pupencih v Sremu. Pred občinskimi volitvami lani so pri njem zborovali njegovi prijatelji in somišljeniki, v neki drugi vaški hiši pa je bilo zborovanje nasprotnikov. Banovački je bil prepričan, da vodi proti njemu opozicijo sosed Velimir Jurišič. Po zborovanju se je Banovački oborožil s puško in z nekimi svojimi prijatelji krenil po vaški cesti. Takrat so se baš razhajali zborovalci nasprotnega tabora in pred Banovačkim se

je pojavil njegov nasprotnik Jurišič. Nekaj priče je sicer slišalo, da je Banovački Jurišiču dvakrat zaklical »Stoj!« A nihče ni vedel, zakaj kliče. Po drugem klicu je Banovački dvakrat ustrelil in Jurišič se je zgrudil smrtno ranjen na tla. Banovački je pri razpravi pred sodiščem v Mitrovici zatrjeval, da je streljal v samoobrambi, ker je videl v roki svojega nasprotnika samokres. Tega priče niso mogle potrditi in ubijalec je bil obsojen na osem let robije.

* **Ker je zabodel župnika.** Pred kazenskim senatom v Mariboru je bil pri tajni razpravi obsojen 36-letni delavec Pintarič Martin na 14 dni zapore. Pintarič je bil lani v Kreftovi gostilni pri Sv. Juriju ob Ščavnici navalil na župnika Klobaso Andreja in ga zabodel v desno stran prsi. Župnik je sicer smatral to dejanje za namenom, da ga napadalec oropa, vendar je bil Pintarič obsojen le zaradi telesne poškodbe.

* **Sedem tisočakov so mu ukradli.** Posestnik Andrej Verdovnik iz Selnice ob Dravi se je v nedeljo mudil s svojo ženo v gostilni na Janževi gori, v kateri je bila zbrana družba veselih pivcev. V prešernem razpoloženju je Verdovnik pokazal listnico, v kateri je imel sedem tisočakov in bankovec za 100 dinarjev. Ko pa je na koncu hotel plačati, listnice nikjer več ni bilo. Neznanec mu jo je sretno potegnul iz žepa.

POPOTNIKOVA TORBA

Hudo prizadeta družina

Dobe pri Kostanjevici, februarja

Letošnja zima ima močan vpliv na zdravje in skoro ni hiše, kjer bi ne bil družinski član bolan za hripjo, pljučnico ali kako drugo boleznijo. Toda tako hudo kakor družina tukajšnjega posestnika Karla Kuntariča menda ni prizadeta nobena druga družina v okolici. Njegova žena, prej rdeča kakor nagelj, je tik pred porodom zbolela za špansko boleznijo. Tej se je priključila še pljučnica in na odredbo zdravnika so jo prepeljali v brežiško bolnišnico, kjer je rodila in umrla, medtem ko je ostal otrok — fantiček pri življenju.

Njeno prerano smrt obžaluje vsa okolica toliko bolj, ker je med tem tudi njen mož zbolel za pljučnico. Osem napol doraslih otročičev je v nevarnosti, da ostanejo v nežni mladosti brez staršev, kar je za otroke največje gorje. Nesrečna mati je štela komaj 35 let. V družini vlada veliko pomanjkanje in hi ji bila pomoč nujno potrebna.

Kakor med divjaki...

Hrastje, februarja.

Predzadnji ponedeljek zvečer je Goričanov avtobus vozil ljubljanske goste v Tržič na šofersko veselico. Ko se je v Hrastju pripeljal izza nekega ovinka, so mu pot zastavili troje voz in velika kopica kolesarjev. V pijanosti objestni vozniki in kolesarji se niso hoteli avtobusu ogniti, da je moral šofer, ki ni mogel tako naglo ustaviti vozila, zapeljati v plot, če ne bi se bila gotovo pripetila večja nesreča. Šofer je s svojimi spremljevalci izstopil iz avtobusa in začel popravljati poškodbe, ki jih je avtobus utrpel zaradi trčenja ob plot.

Pijani fantje pa so nalomili iz plota kolo in navalili na šoferja in njegove tovariše, ki so dobili nekaj manjših poškodb od udarcev. Naposled so šofer in njegovi tovariši le odstranili vozove toliko s ceste, da je bila pot prosta, hkratu pa so zaplenili eno kolo, ki so ga v Kranju izročili orožnikom, da so ti mogli na podlagi kolesa in njegove številke ugotoviti pijane sroveže.

Ta zgodba se čuje, kakor bi se bila zgodila kje na Divjem zapadu. Žalostno je, kako pri nas narašča podivjanost — tovarišica alkohola. Več podobnih primerov se je zgodilo toč okoli že jeseni. Če se kaj takega zgodi tujcem, kaj bi potem doma pisali o

slovenskih divjakih? Oblastva pozivamo, da krvcem zmerom odločno stopijo na prste in jih temeljito kaznujejo.

Ivanjkovski gasilci so zborovali

Ivanjkovci, februarja.

Tukajšnja gasilska četa je imela občni zbor 31. januarja. Zbor je bil dobro obiskan. Predvsem se je vršila proslava rojstnega dne pokrovitelja gasilstva Nj. Vis. kraljeviča Tomčava. Potem so funkcionarji podali poročila, ki so bila vsa soglasno odobrena. Preteklo leto četi ni bilo treba nastopiti pri nobenem požaru. Bila je le enkrat alarmirana, vendar se je vrnila, ker je bil ogenj preodlagjen!

Pred izvoščtvo nove uprave je prečital predsednik pismo poveljnika g. Matije Lenarčiča, ki se po prestani bolezni še ni mogel udeležiti običnega zbora. V pismu je sporočil, da nikakor več ne more sprejeti poveljnškega mesta, ostane pa še dalje zvest gasilski četi, ki je njen ustanovni član.

G. Lenarčič je bil na ustanovnem običnem zboru l. 1909. izvoljen za namestnika četovodje plezalcev, od l. 1919. naprej je bil četovodja plezalcev, od l. 1925. podnačelnik, zadnja tri leta pa poveljnik. Vedno je tako stal v prvih vrstah in je zato občni zbor le nerad vzel njegovo neomajno odločitev na znanje. Zbor mu je soglasno izrekel najtoplejšo zahvalo za njegovo dolgoletno neumorno delovanje v prid gasilstva in ga je zaprosil, da ostane tudi za naprej naklonjen četi.

Soglasno je bila izvoščena tale uprava: predsednik Petovar Lovro, poveljnik Rajh Franc, poveljnikov namestnik Weber Franc, vodja naspadalnega oddelka Bežik Peter, vodja samaritanskega oddelka Jambriško Sebastijan, blagajnik Janžek Josip, orodjar Rižnar Stefan, tajnik Kociper Ivan. Za rojstnike so izvoljeni: Znidarič Ivan, Bratuša Matija in Munda Ivan. Trobentač je Seruga Franc in njegov namestnik Balazič Ivan. Nadzorni odbor sestavljajo člani: Lenarčič Matevž, Vodopivec Josip, Ribič Franc, Rajh Pavel in Zavrtnik Vinčo. Za delegata za župsko skupščino sta določena poveljnika Rajh Franc in predsednik Petovar Lovro.

Predsednik je lepo uspeli občni zbor zaključil s pozivom na vztrajno izvrševanje gasilskih dolžnosti, na najčvrstejšo disciplino in na tovarilstvo, kakršno je vladalo vse doslej od postanka čete.

Strašno maščevanje 17-letnega sina nad očetom

Zerovinci, februarja.

Prijazna vas Zerovinci je bila nedavno ponoči prizorišče krvave družinske žaloigre. Posesnik Ivan Zalar je usodnega dne popoldne vozil za posestnika Kumra iz Ceroveca hrastove hlode v Ljutomer. Proti 21. uri se je vrnil domov. Pri hlevu ga je v temi pričakal 17-letni sin Ivan z lovsko puško, pomeril na očeta in zapored sprožil dva strela. Smrtno zadet se je zgrudil nesrečni oče in je takoj izdihnil. Mladi motilec je po streljih pobegnol v smeri proti Ivanjkovcem in se zglasil na orožniški postaji, kjer je priznal, da je umoril očeta. Fant je ostal na orožniški postaji do sobote popoldne, nato pa so ga orožniki odpravili v zapore sreskega sodišča v Ormožu. Orožniki so ga bili seveda podrobneje zislišali in dognali, da je ozadje družinske žaloigre naslednje:

38-letni Ivan Zalar je bil ugleden posestnik. Do lanskega leta je živel v srečnem zakonu s svojo nekaj let mlajšo ženo, ki mu je rodila štiri otroke. Ne samo kot dober gospodar, temveč tudi kot predsednik gasilske čete v Zerovincih — pred 14 dnevi je bil po-

novno izvoljen za predsednika — je bil Ivan Zalar znan in na dobrem glasu. Po nesrečnem naključju pa se je lani seznanil z neko 30-letno krepko žensko, ki je zapustila svojega moža. Je to neka Zrnčeva, ki se je pri nekem posestniku v službi seznanila s hlapcem in se z njim poročila, a ga je lani zapustila in začela osvajati posestnika Ivana Zalarja. Prišlo je tako daleč, da je ugleden posestnik privedel tujo ženo na svoj dom. Tako je seveda nastal pekel v družini.

V začetku februarja je Zrnčeva šla v Ljutomer iskat službe. Ker pa njen zapuščen mož ni dovolil, da bi se ji izdala poselska knjiga, se je Zrnčeva nedavno spet vrnila iz Ljutomerja na Zalarjev dom, kjer so seveda bili prepripi spet na dnevni red.

Ko je omenjenega dne posestnik Ivan Zalar šel z doma vozit hlode v Ljutomer, se je doma postavila Zalarjeva družina tuji ženski po robu. Bili so ves dan hudi prepripi, ki so na 17 let starega sina Ivana tako vplivali, da se je odločil maščevati nad očetom. Z lovsko puško ga je potem pričakal in ustrelil.

Družinska žaloigra Zalarjevih je napravila na vse tukajšnje prebivalstvo globok vtisk. Orožniki so o žaloigri nemudno obveščili sresko sodišče v Ormožu, odkoder se je pripeljal preiskovalni sočnik Rus. Na njegovo odredbo so prepeljali truplo v mrtvašnico pri Svetinjah, kjer je sodna komisija izvršila raztelesenje. Bilo je ugotovljeno, da je pokojnika zadet en strel od zelo blizu. Šibe so mu prebile vse žile na vratu in puča. Tudi takojšnja zdravniška pomoč bi ga ne mogla več rešiti.

Fant, ki šteje nekaj nad 17 let, ima eno starejšo in eno mlajšo sestro in enega lve leti starega brata. V preiskovalnem zaporu v Ormožu čaka zdaj vnan v usodo, češ da ni bilo druge rešitve iz pekla.

Nesrečni Zalar je bil v soboto popoldne na svetinskem pokopališču pokopan.

Za smeh in kratek čas

OTROSKA USTA

Teta: »Kako se počutiš doma, Jerica?«
Nečakinja: »Hvala, dobili smo rodbinski prirastek.«

Teta: »Kaj?«
Nečakinja: »Da, papa se je včeraj zopet oženil.«

ISKREN NASVET

Roža: »Svefujte mi, prosim, kje bi se mogla naseliti kot učiteljica pešja.«
Miha: »V puščavi, gospodična.«

V TRAMVAJU

»Hvala lepa,« pravi dama v tramvaju gospodu z naočniki, ki se ji je umaknil, da je lahko sedla. »To je zelo lepo od vas.«

»Prosim, prosim, ni se za kaj zahvaljevati, se brani gospod. »Poznam gospode, ki se umaknejo samo mladim in lepim damam, jaz pa se ne oziram na to, kakšna je dama.«

PREKMURSKI GLASNIK

Nedolžnega jo zaklal. V Crensovcih se je odigral žalosten dogodek. 23-letni Ivan Hozjan je z osmimi vbodi z nožem usmrtil 20-letnega čevljarskega pomočnika Adama Cigana. Hozjan, ki so ga aretirali, je dejanje priznal, zagovarjal pa se je z naslednjim zagovorom: Pred 14 dnevi je slišal, da mu je grozil neki Špilak s smrtjo. Zaradi tega se je Hozjan ogibal Špilaka in nosil s seboj vedno oster nož. Usodnega večera je Hozjan pomagal luščiti bučnice pri nekem posestniku v Žižklu in se je precej pozno ponoči napotil domov. Kakih 30 korakov od hiše je zagledal tri temne postavbe, ki so očitno prežale nanj. Ker je mislil, da je to Špilak s svojimi prijatelji je naglo izvlekel nož in se sam vrغل na srednjega misleč, da je Špilak. Zasadi mu je nož v telo in ga podri na tla. Ko pa se je padli spet dvignil, ga je še nekajkrat obkral. Ostala dva sta med

tem pobegnili. Sebe, ko je natančneje pogledal ležečega, je videl, da se je zmotil. Hozjana so orožniki oddali v sodne zapore.

NAŠI NA TUJEM

Novice iz kolonij ameriških rojakov

Cleveland, januarja.

V Clevelandu je umrl Stefan Lunder, star 55 let. Doma iz Dolenje Poljane pri Velkih Laščah. Zapustil je ženo in pet otrok.

V Forest Cityju je umrl Gregor Beber, star 68 let, doma iz Unca pri Rakeku. Zapustil je 10 odraslih otrok. V istem kraju je umrla družini Ignacija Ovna štiriletna hčerka Marta.

V Tiflinu je umrl Jože Tusar, star 49 let, a v Moon Runu Janez Troha, star 61 let, doma iz Podlipe pri Vrhniki.

Dalje so preminili: v Calometu Margareta Gešlova, stara 65 let, doma iz okolice Črnomlja, v Johnstonsu Anton Toman, star 21 let, v Pueblu Martin Kenig, star 59 let, doma iz Višenj pri Ambrusu, in Jože Lipec, star 65 let, doma iz Knežaka, v Clevelandu Frančiška Zurgova, rojena Tekavčeva, stara 58 let, doma iz Javorja pri Škocijanu na Dolenjskem v Gerardu eden izmed najstarejših slovenskih naseljencev v Ameriki Anton Brajer iz Sostrega pri Ljubljani, ki je bival v Ameriki 40 let.

Iz Mariadorfa (Nemčija) nam pišejo: Oktobra lani smo si ustanovili Jugoslovnsko narodno društvo. Članov imamo 17 Odbor sestavljajo: predsednik Strnad Jože, tajnik Miklič Ivan, blagajnik Kopriva Jakob, revizorja Mravlak Jurij in Zavrl Anton Vsako tretjo nedeljo v mesecu smo imeli sestanke, da smo se pogovarjali o potrebnih rečeh. Na drugem takem sestanku nas je obiskal izseljenski komisar g. Hinko Samec iz Düsseldorfa. Ob božičnih praznikih smo imeli veselico in obdarovanje otrok. Prireditve seveda ni bila brez godbe in naših domačih pesmic. Želimo vsem rojakom vso srečo v novem letu.

Iz Hamborna-Neumühla (Nemčija) nam pišejo: Slovensko pevsko društvo »Triglav« je lani marljivo delovalo. Priredilo je tudi dve društveni zabavi. Prva je bila v septembru, in sicer kavni krožek z vinsko trgovijo Prireditve je dobro uspela. Povabljeni gostje so bili z našo postrežbo prav zadovoljni Gdč. Prestorjeva iz Ljubljane, ki je bila tukaj pri sorodnikih na obisku, nam je lepo zaigrala nekaj okroglih na harmoniko. Drugo zabavo smo imeli ob priliki božičnega obdarovanja otrok z družinskimi zabavnim večerom. V uvodu nam je predsednik naglašal, da je bilo tokrat mnogo težko zaradi božičnega obdarovanja, pa so se težave le premagale. Nato smo zapeli z otroki več božičnih pesem, čemur je sledilo obdarovanje 60 otrok. Prav iz sreca smo hvaležni našemu rojaku g. Mariču, tvorničarju čokolade v Solingenu (Nemčija), ki nas je presenetil s slaščicami za vsakega otroka po en zavitek. Prirščna mu hvala. Tudi za nas člane se je priskrbelo nekaj okrepčila. Bilo je prav prijetno, saj smo prepevali naše lepe narodne pesmi in tudi plesali smo. Dne 9. januarja smo imeli občni zbor. Posetil nas je tudi naš izseljenski komisar g. Hinko Samec iz Düsseldorfa, ki je odpoklican na drugo mesto, a mi bi ga želeli še tukaj. Po pozdravu izseljenskega komisarja g. Sameca, je predsednik poročal o delovanju društva v minulom letu. Med drugim je predsednik poročal, da društvo »Triglav« napreduje. Ko je predsednik prevzel društvo, je to štelo le 18 članov, v teku enega in pol leta pa je naraslo na 55 članov. Izmed teh so se trije vrnili v domovino. Pristopili smo nedavno k centralni zvezi Barbarskih društev pod vodstvom predsednika Lindiča. Pri volitvah odbora je bil po večini izvoljen stari odbor: predsednik Josip Zupanc, podpredsednika Franc Krušič

in Stefan Miščević, tajnik Anton Kozole, blagajnik Alojz Sašek, pregledovalci blagajne Julij Juvanovič, Alojz Pečar in Franc Sašek. Novo izvoljeni odbor nam je jamstvo za napredek in razvoj našega društva. Med zborom smo z velikim navdušenjem sprejeli od našega generalnega konzula g. Pantića poslano sliko našega mladega kralja Petra II. in trikrat zaklicali: »Živela naš mladi kralj Peter II. in vsa kraljeva rodbina!« Spomnili smo se tudi našega častnega predsednika g. Šnajdena in tovarišev Janeza Buzineka, Franca Burnika in Ludvika Saška, ki so se vrnili v domovino. Zaklicali smo jim: »Živeli v naši mili domovini!«

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vršiti vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-04, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija št. 1458-66, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967 Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 56

ŽENSKI VESTNIK

Nos je važen

Velike važnosti je nos za naše zdravje, česar se po navadi premalo zavedamo. Ni nos samo za to, da se veselimo lepih dišav, temveč nas tudi opozarja na škodljive vonje (na prah, strupene pline in podobno). Prav tako ne bi čutili gnile hrane, če bi nas nos na to ne opozoril.

Vonj in okus sta si v tesni zvezi in bi brez vonja tudi ne imeli okusa. Tako bi bili bolj izpostavljeni nevarnosti.

Velike važnosti je nos za telo tudi kar se dihanja tiče. Pri dihanju skozi nos se zrak prečisti in ostane v nosu nepotrebna snov, ki se potem skozi nos spet izloči. Nos pa tudi pogreje zrak, če dihamo skozenj, ker je razlika med notranjo toploto in zrakom prevelika, zlasti pozimi. Če torej dihamo skozi nos, se varujemo obolenj v grlu in na pljučih.

Otroke moramo že v rani mladosti vaditi k temu, da dihamo skozi nos in da krepko in temeljito izdihavajo. Če opazimo, da otrok težko diha, ga je treba povesti k zdravniku. Večje otroke pa opozorimo, da je grdo hoditi z odprtimi usti okoli.

Grdo razvado pri otrokih, da s prsti dregajo v nos, je tudi treba odvaditi, ker s tem poškodujejo nosne sluznice, se često ranijo in s tem zmanjšajo ostrost vonja. Vsekakor je pa dolbenje po nosu tudi samo po sebi grdo.

Tristoletna borba

za dediščino

Francoska oblastva imajo že dalje časa težave z rodovino Thierryjev, ki od francoske države zahtevajo dediščino, katera po obračunu iz leta 1890. znaša že 31 milijard frankov. Zdaj so se dediči vnovič obrnili na francoskega finančnega ministra, da hočejo svojo dediščino izplačano. Ker pa kot dobri Francozi vedo, da bi 31 milijard frankov bilo celo za državne finance preveč, so pripravljene pogoditi se in francoski državi prepustiti večino milijard, ako dobe izplačano vsaj eno milijardo. Drugih 30 milijard pa kot dobri rodoljubi svoji domovini darujejo. Ta zanimiva dediščina ima tole ozadje:

V začetku 17. stoletja je v Šampanji na Francoskem živel Jean Thierry, ki se je potem s svojo ženo preselil v Benetke, kjer je

Vse svoje dolžnosti pa more nos izvajati, če skrbimo, da ga ohranimo zdravega. Paziti se moramo pred prehladom, ki najbolj škoduje občutljivosti nosu. Mnogo svežega zraka krepi zdravje nosu in ga ohranja občutljivega.

Za kuhinjo

Svinjsko meso v omaki. Nareži zrezke (karé), jih potolci, osoli in povatjaj v moki. V kozi razbeli mast in zrezke hitro na obeh plateh opeci. Nato jih poberi na topel krožnik in pokrite postavi na toplo. V mast pa stresi za vsak zrezek po eno žličico drobno sesekljane čebule in žličico moke in praži toliko časa, da postaneta moka in čebula rjavi. Nato zlij ali z juho ali vodo toliko, da dobiš bolj redko omako. Zraven daj še žličico gorčice in dobro premešaj. Zdaj zloži opečene zrezke v omako in jih duši do mehkega. Preden daš na mizo, zreži v omako na tenke listke eno ali dve kumarci iz kozarca. Zraven daš dušen riž in, če hočeš, še solato.

Svinjsko meso s hrenom. Svinjsko meso (prsni kos, glavo ali od vratu) položi v lonec in nalij toliko mrzle vode, da bo meso pokrito, malo osoli in malo okisaj, nato pristavi. Ko zavre, dočaj en korenček, peteršilj, zeleno in čebulo, vse drobno zrezano. V krpico pa zavij šest zrn popra, vejico timjana in lovorjev list. Krpico dobro zveži in daj zraven kuhat. Ko je meso kuhano, ga zreži na tenke kose, zloži v skledo in posuj z naribanim hrenom. Okoli pa naloži precejeno zelenjavo, ki se je kuhala z mesom. Po mesu polij še eno zajemalko juhe in daj na mizo.

Zdrobov cmok. Skuhaj četrt kile zdroba v pol litra mleka. Ko je zdrob kuhan, ga postavi hladiti. Tri žemlje zreži na kocke, jih prepraži na sirovem maslu ter primešaj k mrzlemu zdrobu. V lončku raztepi tri jajca in malo soli ter zamešaj z zdrobu. Vse skupaj pa dobro zmešaj in oblikuj velik cmok. Čisto krpo pomaži s sirovim maslom. Na krpo položi cmok, zaveži vse štiri ogle in obesi na kuhalnici cmok v slan krop, kjer naj pokrit vre tričetrt ure. Kuhani cmok zvrni v toplo skledo, ga razreži in zabeli s sirovim maslom, v katerem si zarumenila malo drobtin. Daš s solato na mizo. Če pa hočeš, lahko cmok posuješ s sladkorjem in daš kot močnato jed s kuhanimi suhimi češpljami.

Zličniki. Mešaj žlico sirovega masla in eno jajce. Nato primešaj 40 dek moke in malo soli ter vse skupaj dobro zmešaj. Nato prilivaj po potrebi vrele vode (med tem vedno mešaj), da dobiš bolj mehko testo. Testo dobro stepi in takoj zakuhaj (z žlico) drobne žličnike v slan krop. Zličniki naj vro 10 do 15 minut. Ko so kuhani, jih ocedi in zabeli z mastjo, v kateri si zarumenila malo drobtin. Tako pripravljene žličniki so zelo rahli in okusni. Daš jih lahko z vsako omako na mizo.

republike, svojega prijatelja Mora. Ta je takoj začel iskati sorodnike umrlega Jeana Thierryja, a niti enega ni mogel nikjer iztakniti. Pač pa se je na svojem potovanju v Parizu seznanil s tremi bogatini, katerim je povedal zgodbo o veliki zapuščini. Ti trije so s pomočjo svojih zvez pri dvoru dosegli, da se je dediščine polastil francoski kralj, češ da je on lastnik vsega, ker ni drugih dedičev. V zahvalo pa so oni trije od tega premoženja dobili svoje deleže. Vsi trije so potovali v Benetke, odkoder pa niso odnesli vsega premoženja, ampak so se dali pregovoriti, da so jim Benečani izplačevali letno vsoto nad en milijon zlatih frankov. To rento so dobivali od l. 1679 do 1686.

Medtem pa so Thierryjevi, ki so živeli kdo ve kje na Francoskem, za zadevo vendarle izvedeli in so zahtevali svojo dediščino. Slepništvo onih treh je prišlo na dan. Bili so obsojeni na smrt, toda so pravočasno pobegnili. Medtem se je zglasilo na tisoče pravih in nepravih dedičev. Veliko število dedičev je zadevo še bolj zavleklo, tako da so nazadnje vsi tisti, ki so se prvi zglasili, že pomrli. Minilo je 100 let, ko je general Bonaparte leta 1797. vkorakal v Benetke in se v imenu francoske republike polastil dediščine rajnega Thierryja. Denar je Napoleon porabil za to, da je svojo vojsko oblekel, obul in nasitil.

Med tem je spet minilo 100 let, ko se je leta 1891. francoski državni zbor znova pečal s to dediščino. Ta je sklenil takole: »Če je zmagovita francoska vojska pobrala denar, ki je ležal v javnih blagajnih beneške republike, je to vojno dejanje, iz katerega še ne sledi, da bi upniki tistih blagajn imeli kako pravico na odškodnino od francoske države.« Ta sklep pa sedanjih dedičev rajnega Jeana Thierryja nikakor ni prepričal, da bi se morali odpovedati svoji dediščini, ki jim jo je nekoč pred 300 leti nekdo zapustil. Zato se vedno znova obračajo na francosko vlado in zahtevajo svojo pravico.

× **Narodne manjšine naj se izsele v svoje domovinske države.** Budimpeštanski vseučiliški profesor dr. Kovacs je v madžarskem časopisju predlagal, naj se narodne manjšine priščno izselijo v svoje domovinske države. Kovacsev predlog je slovaški politik dr. Fedor Hudek sprejel zelo prijazno in predlaga, naj se manjšinsko vprašanje reši tako, da se Slovaki Romuni in Jugosloveni iz Madžarske izselijo v svoje domovinske države, iz držav Male antante pa naj se madžarska narodna manjšina preseli na Madžarsko. Na ta način bi bili enkrat za vselej odpravljeni vsi manjšinski spori med državami Male antante in Madžarsko.

× **Zanimanje za kanadske petorčke.** Američani zelo hrepene po vznemirljivih dogodkih. To dokazuje tudi veliko zanimanje za kanadske petorčke. Od vseh strani prihajajo ljudje še vedno v mesto Calland, kjer so petorčke doma. Lani jih je prišlo gledat nad 500.000 ljudi, od teh samo iz Amerike okrog 350.000. Mnogim ni bilo žal dolge poti in z veseljem so prispeli iz daljnih krajev, da bi videli ali fotoorafirali znamenite petorčke. Radovednost ljudi je tako velika, da so morali deklice zavarovati pred njimi z bodečo žico. Nekatere ženske so tako navdušene, da bi jih z objemanjem in poljubovanjem kar zadržale. Mestece Calland bo s svojimi petorčki mnogo zaslužilo. Odkar ima to prilivčnost, je bilo zgrajenih 10 novih velikih hotelov, ki pa še ne zadostujejo, tako velik je naval tujcev. Mnogi morajo stanovati v zasebnih hišah ali pa spe kar v svojih avtomobilih. Glavno je, da vidijo petorčke.

Listnica uredništva

Dopisnikom. Nekaj dopisov smo žal morali še odložiti do prihodnjih števil. Naj nam dopisniki tudi oprostijo, če ni vse objavljeno, kakor bi želeli. Tiskovni paragrafi se morajo uvaževati.

Avgust Senoa

KMEČKI PUNT

Druga dan je bil miren, vendar so velika grajska vrata ostala zaprta. Samo Uršulo si videl, kako je pregledovala zidovje. Ko se e zmračilo, so začeli prihajati proti Susjedu ljudje: krdelo za krdelom, sami kmetje, oboroženi in brez orožja, na konjih in peš. Malo so govorili, a toliko bolj hiteli. Tudi gospod Stjepko je prišel s štirimi konjeniki, a kmalu je spet odšel.

Sredi dvorišča je gorel velik ogenj; nad njim so viseli na verigah kotli. Nekoliko proč od ogija so bili trije veliki sodi. Rdeči svit ognja in blede svetloba meseca sta razsvetljevala dolge železne topove, postavljene ob zidovju, in pisane gruče kmetov, ki so stali, sedeli ali ležali po dvorišču. Uršula je hodila med njimi in jih silila, naj jedo in pijejo. Služabniki so nosili iz gradu koše pušk, samokresov in sulic, ki sta jih med kmete delila Puhaković in Sabov. Gušić je tekal sem in tja, štel pred hlevom osedlane konje in po dvorišču pregledoval oborožene kmete.

Proti jutru so se odprla vrata. V jutrnjem mraku so se začela spuščati iz gradu navzdol krdelo za krdelom. Prvo četo je vodil na konju Ambrož. Četa je sestajala iz sto konjenikov, petdeset strelcev in dvesto pešcev suličarjev; zavila je v gorski klanec. Kmalu potem je povedel gospod Kerečenj petdeset ljudi na zapadno pobočje grajskega brega. Ta četa se je poskrila po grmovju. Ljudje so zatakneli v zemljo po dvoje železnih vil, nanje postavili težke dvocevke in jih naravnali proti severu in cesti. Okoli poveljnika se je sukala neki mož in pregledoval puške. Bil je Ilija Gregorić. Solnce je vhajalo. Pri oknu je stala Uršula. Zdajci je plosknila z rokami in zaklicala zetu Konjskemu:

»Hvala Bogu, tudi ti prihajajo.«

Od samoborsek strani se je pomikala proti Savi močna četa. Pred njo sta jahala dva jezdeca: Tomo Milić in korenjaški župnik od Sv. Nedelje. Ob boku mu je visela sabla, za pasom sta se svetlikala dva samokresa, a v rokah je držal palico in na njej moder robec. Četo je prenesel brod čez Savo na drugo stran, kjer jo je čakal gospod Konjski. Tudi ta četa je krenila s hitrimi koraki v klanec. Potem se je vse umirilo. Mirno je potekel ves dan, samo popoldne je pridiral na konju Andrej Horvat ves poten in šel naravnost h gospe Uršuli.

Prišel je večer. Mirno je plapolala zastava Heningovih nad Susjedom, na stolpih in obzidju pa se je zdaj pa zdaj pokazala postava stražarja. Gospa Uršula je stala pri oknu svoje sobe. Oči so ji žarele in nepremično gledale v zvonik vasi Stenjeveca, ki se je kakor črni steber dvigal iz sivega polmraka. Tedaj je v stolpu zažarela luč. V tem trenutku je gospa planila pokoncu kakor zver, ki jo zadene krogla. Lica so ji žardela in zaklicala je, da je daleč odmevalo.

»Kvišku! Tukaj so!«

Na gradu je počil top, da je odmevalo po vseh bregovih. Dva trenutka kasneje je bil gospod Konjski s 50 konjeniki že spodaj v vasi. Mesec je svetil Od Zagreba se je čul nerazločen šum. To je banova vojska. Uršula je pozorno poslušala skozi okno, nato pa se je obrnila k sliki in razjarjeno zaklicala: »Ali čuješ, Dora Arlandova? Prihajajo, da bi nam vzeli grad. Ne dopusti tega! Pomagaj!«

Konjski se je s svojimi oboroženci skrnil za živo mejo. Začel se je peket v vas sta prihajala dva banova huzarja s sabljama v desnih in s samokresoma v levicah. Sredi vasi sta se ustavila in se začela ozirati. Izza žive meje je počil strel in eden huzarjev je padel mrtev s konja drugi pa se je obrnil in pobegnili čez nekaj časa se je vrnil konjenik z belo zastavo in trobentačem. Vse je bilo mirno. Oba sta šla na breg pred grajska vrata.

Trobentač je zatrobil. Nad vratmi se je na oprsju pokazala Uršula.

»Kdo sta? Kaj bi rada?« je vprašala gospa.

»Ivan Petričević sem iz Miketinca,« je rekel mož z zastavo. »Pošilja pa me gospod ban, ki vam zapoveduje, da mu, plemenita gospa, izročite ta grad, ki ste ga po razbojniško zavzeli, in vse premoženje in orožje, sicer vas zadene kazni za prevaro. Če ga ne izročite, ga bo ban vzel z orožjem na podlagi oblasti ki mu je dana od kralja.«

»Plemeniti gospod iz Miketinca,« je odvrnila Uršula, »povejte svojemu banu, naj si pride po grad. Na dobro večerjo vabim njega in njegovo oblast!«

Poslanec se je obrnil. Minilo je četrto ure. Naenkrat so zatrobile trobente in zaropotali bobni. Banova vojska se je bližala vasi. V mesečini so se že oddaleč svetile dolge vrste kopij in pušk in od vseh strani so se slišala kratka povelja četovodij. Vojska je zasedala ravnino med grajskim bregom in Savo. Med tem je planila v vas četa huzarjev, toda je trčila na Konjskega in njegovo četo. Sable so žvenketale, samokresi pokali, čuli se kriki. Konjski se je umaknil na cesto proti gradu. Takoj so pritisnile tri čete huzarjev pod Gašo Alapičem in četa bakaških prostovoljcev na konjih ter zasedle cesto na severu in vhod v klanec. Ivanički topničarji so postavili štiri topove pri mlinskih na gričku proti gradu. Štiri čete pešcev in dve četi nemških mušketirjev so se razpostavile pod bregom nasproti grajskemu vhodu, proti zapadnemu obronku grajskega brega pa je pohitela z brzimi koraki četa uskokov. Za pešci »e je s čeladno na glavi postavil na konju mračni ban Peter, ob njega pa Ivan Alapič z bansko zastavo. Ban je mahnil s sabljo, Alapič je vzdignil zastavo in zapovedal:

»Streljaj!«

Oglasil se je top, za njim drugi, tretji, četrta, blisk je sledil blisku, tresk tresku. Krogla za kroglo je treskala v grajsko obzidje, da se je drobilo kamenje kakor toča. Spet je zamahnil ban s sabljo in zapovedal:

»Dve četi pešcev naprej! Napad! Na grajska vrata! Mušketirji na levo!«

Bobni so zaropotali. Z urnimi koraki sta hiteli dve četi pred grad. Mahajoč s sabljo jih je vodil kapetan Vlašić. Pod zidom so se ustavili. Zdaj je tresnilo iz grada šest topov, nastal je strašen krik in v belem dimu se je zvijalo 50 krvavih trupel. Med stokanjem pa je vreščal na gradu ženski glas:

»Ej, junaki banovi! To so sladka jabolka!«

Prvi napad se je ponesrečil. Vlašić je z ostanki svojih vojščakov pribežal nazaj k banu.

»Tristo strel!« je zaškripal Peter in nategnil konju uzdo. »Gospod Petričević, pohitite takoj na cesto proti zapadu. Ko bo zapela trobenta, naj naskočijo uskoki, svobodnjaki pa naj zlezajo s konj in se skušajo povzpeti na severno stran brega.«

Oficir je odhitel s poveljem.

»Kapetan!« je zaklical ban poveljniku mušketirjev, »skušajte se s svojim moštvom približati oglu zida in streljajte nanj!«

Kapetan je šel. Čez nekaj časa je zamahnil ban s sabljo, trobentač in gora sta začela spet odmevati.

»Splošen napad!« je zagrmel ban. »Streljajte s topovi. Pešci naprej. Udarite v imenu Boga!«

Grmelo je, bobnelo, treskalo in odmevalo. Pešci so tekli, skakali in se vzpenjali kakor vragovi.

»Živej ban! Naprej!« Spodaj je ropotal boben in se zateglo oglašala trobenta. »Naprej junaki! Vreščal je Vlašić na drugi strani pa so se oglašali uskoki: »Oj! Oj! Oj!« Topovska žrela so bljuvala peklenški ogenj.

»Ne dajmo se!« je vreščal hripav ženski glas. Vrste so padale kot snopje.

Glej! Prislonili so letve in vzpenjajo se na zid, v prvih vrstah Vlašić. Zdaj bo razvil zastavo. Toda nad njim se je zabliskala sekira. Sabanov je zamahnil in mu razklal glavo. Kamenje se je vsulo z obzidja, vrela voda je zašumela! Skozi stranska vrata se je vrgla četa na mušketirje. Mušketir se je za mušketirjem kotalil po strmini v Savo.

Uskoki so se po trebuhih plazili kvišku, z noži med zobmi in samokresi v rokah. Iz grmovja pa jih je usekala kača; Ilija Gregorić je začel streljati nanje s svojimi dvocevki.

Polovica pešcev je padla, toda ostali so se bili kakor besni. Kri je šinila banu v glavo. Iztrgal je trobentaču trobento iz rok in zatrobil, da bi mu lahko pljuča počila, nato pa je pograbil iz Alapičevih rok zastavo in zakričal:

»Naskok! Topovi! Kaj je to? Topovi molče! Na konju je prihitel ranjeni Gašper.

»Strela vražja!« je kriknil. »Z brega so nam iz zasede postrelili topničarje in odvzeli topove!«

»Naskok!« je zakričal ban brez prave zavesti.

»Pomoč!« S črnega klanca se je vsula neznan vojska.

»Alapič!« je zatrepetal ban, »poglej! Ali niso pravi hudiči!«

»Vražji Ambrož nas je naskočil!« je zaklical Petričević, ki je prihitel brez sapa.

Sable so žvenketale, ljudje stokali. Ambrož je sekal. Banovci so se začeli umikati. Tudi uskoki beže. Za njimi hitijo štajerski konjeniki — Stjepko jih vodi — mlatijo in koljelejo.

»Živela Heningovka!« se oglasi za vasjo juvaški glas. Milić in župnik sta preko gore prišla in vodita nove čete od Stenjeveca.

»Izgubljeni smo!« je zaklical ban. »V Zagreb!« In izpodbodel je konja. Njegova vojska je pod klanec stisnjena v klobčič, da ne more niti streljati, niti točiti. Roka se tišči roke konj konja, mož moža. In ban? Ali se naj da ujeti? Tedaj je opazil cerkvico svetega Martina. Neopažen je stopil s konja, zvil zastavo in krenil skrivaj proti cerkvici. Za seboj je zasijal peket. Obrnil se je. Za njim je hitel na konju starič Ambrož. Ban je potegnil sabljo, toda v trenutku mu jo je Ambrož izbil iz roke.

»Stoj, gospod ban, ujel sem te!« je rekel Ambrož mirno in stopil s konja. »Pojdiva v cerkev, sicer vas bodo ujeli.« Prijel je bana za roko in ga povedel v cerkev.

»Glej,« je opomnil Ambrož, »advokat je dobil svojo pravdo proti banu. Ki je pogazil pravico, postavo, svojo lastno besedo. Sem z zastavo,« je zakričal in jo iztrgal banu. »umazana je. Ta znak nezvestobe in krivice, ki je vodil kri zoper lastno kri, ne bo več plapolal pred slavno hrvatsko vojsko!«

In pograbil je zastavo na obeh koncih, jo na kolenu prelomil, raztrgal rumeno svilo in jo vrgel pred oltar.

Ban je zatulil od jeze:

»Razbojnik, daj mi meč, da se pomeriva!«

»Ti nisi meča vreden!«

»Zablisknil bo še meč nad tvojo glavo!« se je ponosno uprl ban.

»Tako govori meni Peter Erdödi danes,« je rekel starič, »ko ga imam v svojih pesteh in mi je treba samo migniti, pa ga moji zvesti vojaki razsekajo! Pa ne bom. Moja roka se ne bo lotila človeka brez orožja, ne hrvatskega bana. Samo svoj rod sem hotel braniti pred krivico, in to mi je dovolj. Več ne potrebujem. Idi in pobegni! Pred cerkvijo stoji moj konj. Skozi klanec lahko brez nevarnosti prideš v Zagreb.«

Peter je stopil proti vratom.

»Ban Peter,« ga je ustavil Ambrož, »še eno! Čuj me!«

»Kaj bi radi, gospod Gregorijanec?« je vprašal ban hladno.

(Dalje.)

RADIO LJUBLJANA

od 14. do 21. februarja

Nedelja 14. februarja: 8: Veseli nedeljski pozdrav (plošče).— 8.30: Telovadba (15 minut za dame, 15 za gospode; vodil bo profesor Dobovšek).— 9: Čas, poročila, spored. 9.15: Solistični koncert: Pozavna — Vrhovnik Jože, pri klavirju Lipovšek Marjan. — 9.45: Postni govor (Franc Finžgar).— 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice sv. Nikolaja v Ljubljani. — 11: Pisan drobiž (plošče).— 11.30: Otroška ura: Jurček in Jerica (zvočna slika).— 12: Klavirski koncert dr. Romana Klasinca. 13: Čas, spored, obvestila. 13.15: Radijski orkester. — 16: Legenda o Materi božji v Ljubnem — zvočna igra (za radio napisal Niko Kuret).— 17: Kmetijska ura: Kako dobičkanosno obnovamo vinograde (inž. Ivo Zupanič).— 17.30: Notranjski trio bo igral za kratek čas.— 18.10: Veseli zvoki (radijski orkester).— 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.— 19.30: Nacionalna ura: Hrvatska kajkavska književnost (Ivan Nevestić iz Beograda). 19.50: Dauber: Večer v Grinzingu — venček dunajskih popevk (plošče).— 20: Prenos z Dunaja: Solisti, zbor dunajske državne opere, moški pevski zbor in Dunajska filharmonija.— 22: Čas, vreme, poročila, spored.— 22.15: Slovenske narodne pesmi (tercet Stritar).

Ponedeljek, 15. februarja: 11: Šolska ura: Adamičev koncert (izvajali bodo Trboveljski slavčki; prenos iz Filharmonije).— 12: Iz operet (plošče).— 12.45: Vreme, poročila. 13: Čas, spored, obvestila.— 13.15: Sinfonične slike (plošče).— 14: Vreme, borza.— 18: Zdravniška ura: Poživila (dr. Anton Breclj).— 18.20: Uvertire (plošče).— 18.40: Kulturna kronika: Ivan Cankar in slovensko gledališče I. (Ciril Debevč).— 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.— 19.30: Nacionalna ura: Mesečni kulturni pregled (iz Beograda).— 19.50: Zanimivosti.— 20: Puškinov večer ob stoletnici njegove smrti (sodelovali bodo dr. Nikolaj Preobraženski — govor, — Olga Oljdekopova — samospevi, člani Slovenskega inštituta na ljubljanski univerzi — recitacije, profesor Lipovšek — klavir in radijski orkester).— 22.15: Instrumentalni dueti.

Torek, 16. februarja: 12: Pesmi severnih Slovanov (plošče).— 12.45: Vreme, poročila. 13: Čas, spored, obvestila.— 13.15: Baletna glasba (radijski orkester). — 14: Vreme, borza. — 18: Pevski koncert Mire Gnušove (pri klavirju Marjan Lipovšek) — 18.40: Duševna sestavnost človeka in kultura (profesor Etbin Bojc).— 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.— 19.30: Nacionalna ura: Naši smučarji v inozemstvu (Hrvoje Macanović iz Zagreba). — 19.50: Zabavni zvočni tečaj.— 20: II. koncert še ne izvedenih pesmi (pel bo Akademski pevski kvintet).— 20.45: Kmečka godba, kmečki ples (venček; plošče).— 21.10: Operni zvoki (radijski orkester).— 22: Čas, vreme, poročila, spored.— 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

Sreda, 17. februarja: 12: Odmevi iz daljnih dežel (plošče).— 12.45: Vreme, poročila. 13: Čas, spored, obvestila.— 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah).— 14: Vreme, borza. — 18: Mladinska ura: Na kmečkem dvorišču — zvočni prizor. (napisal inž. Oton Muok; izvajali bodo člani radijske igralske družine).— 18.20: Zakonsko pravo III. (dr. Rado Kušej).— 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.— 19.30: Nacionalna ura: Zgodovinske srbske naselbine v Sloveniji (Rudolf Dostal iz Ljubljane).— 19.50: Uvod v prenos.— 20: Prenos iz opernega gledališča v Ljubljani (v I. odmoru glasbeno predavanje — Ukmar — v II. čas, vreme, poročila, spored).—

Četrtek, 18. februarja: 12: Lahka instrumentalna glasba (plošče).— 12.45: Vreme, poročila.— 13: Čas, spored, obvestila.— 13.15:

Zvezniki in zvezde (plošče).— 14: Vreme, borza.— 18: Operetna glasba (radijski orkester). — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič).— 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.— 19.30: Nacionalna ura: Savez Sokola kraljevine Jugoslavije (iz Beograda).— 19.50: Deset minut zabave. 20: Tretja ura variacij (sodelovali bodo Silva Hrašovčeva, Boža Šapljeva — dva klavirja in Srečko Koporc — predavanje).— 21: Radijski orkester: Češka glasba.— 22: Čas, vreme, poročila, spored.— 22.15: Za odih (radijski orkester).

Petek, 19. februarja: 11: Šolska ura: Žuželke kot ljudska hrana (profesor Rafael Bačar).— 12: Sprehod po Balkanu (plošče).— 12.45: Vreme, poročila.— 13: Čas, spored, obvestila.— 13.15: Operna glasba (radijski orkester).— 14: Vreme, borza.— 18: Ženska ura: Delavska družina (Lebarjeva).— 18.20: Ravel: Koncert za klavir in orkester (plošče).— 18.40: Francoščina (dr. Stanjko Leben).— 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: dr. Božidar Širola (iz Zagreba).— 19.50: Zanimivosti.— 20: Po domače (sodelovali bodo Svetozar Banovec, Vekoslav Janko in Avgust Stanjko).— 21: Radijski orkester.— 22: Čas, vreme, poročila, spored. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 20. februarja: 12: Druga za drugo plošče hitijo.— 12.45: Vreme, poročila.— 13: Čas, spored, obvestila.— 13.15: Druga za drugo plošče hitijo.— 14: Vreme.— 18: Za delopust (radijski orkester).— 18.40: Pogovor s poslušalci.— 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila.— 19.30: Nacionalna ura: Razvoj orkestralne glasbe v Zagrebu (Anton Dobronič iz Zagreba).— 19.50: Pregled sporeda.— 20: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar).— 20.20: Trobenta in gosli, flavta in bas (pisan večer; besedilo sestavila in vodila bosta Jožek in Ježek s sodelovanjem radijskega orkestra in njegovih solistov, vmes nekaj plošč). — 22: Čas, vreme, poročila, spored.— 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

VSE IMA

Gervazij sreča prijatelja Protazija. »Ali imaš kaj ognja?«

Protazij mu ponudi vžigalice.

»Hvala. Ali imaš morda še kaj tobaka?«

»Seveda,« odgovori Protazij in odpre tobaknico.

»No, pa bodi še tako dober in mi posodi svojo pipo,« reče Gervazij.

KA — LE — FLUID

fiziološki ekstrakt iz žlez močne in zdrave živali. Priporočamo ga v vseh slučajih, kjer je delovanje žlez oslabiljeno in pri stanju, ki je posledica tega: izmučenost, živčna oslabelost, popolna nevrastenija.

Brezplačno — detajlna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković, »KALEFLUID« se prodaja v lekarnah. Reg. br. 5300/32.

Darilo za vsako priliko za Din 20.—

in to:

1 kom toaletnega mila; 1 kom mila za britje; 1 steklenico kolonske vode; 1 kom. zobne kreme; 1 glavnik; 1 kom vasiline, 1 kom šampon; 1 zobno ščetko

vpošljite v znakah ali po položnici št. 13285 na naš naslov in mi Vam poštno obratno franco pošljemo.

Se priporoča

FOTO-PARFUMERIJA IN GALANTERIJA

LOJZE ŠMUC

LJUBLJANA

Aleksandrova cesta 8.

ČEBELARJI!

Izdelujem in odpošiljam poceni AZ čebelarške panje. Vinko Klaming, Kočevje 153.

Kako sem ozdravila bolečine v nogah

Po 20 letnih strašnih mukah

Ljudje so se mi smejali, ko so me videli, kako šepam v širokih in oprtih čevljih. To pa je bil edini način, s katerim sem mogla vsaj neznatno olajšati muke, povzročene od kurjih oces in žuliev ter bolečine v petah. Kolika sreča, da sem spoznala Saltrat Rodell! Nasula sem ga polno pest v skled tople vode, v katero sem pomečila svoje bolne noge, da absorbirajo dragoceni kisli. Ko se voda zapeni, prodre bel mehurček skozi in bolečine prenehajo kakor po nekem čudežu. S prsti sem lahko odstranila kurje očesa z njihovimi koreninami. Žuljev ni več ni pa tudi bilo več bolečin in težav. Dane veselo gledam življenje in grem za svojim poslom, kakor da bi bila bosa. O kakih bolečinah ni niti sledu. Nabavite še dane v svoji lekarni to čudovito sredstvo Saltrat Rodell in preizkusite ga to večer. Dobro uspehi ...

MALI OGLASI

HRANILNE KNJIZICE

vseh denarnih zavodov kupimo. Gotovina takoj. Bančno kom. zavod, Maribor, Aleksandrova 40.

Na vsa zimska oblačila dajemo

15 do 20% popusta.

PRESKER Sv. Petra cesta 14.

NOVOST! SAMO DIN 49'50

št. 62.300 Anker-ura Pravi švicar. stroj. Dobra kvaliteta, lep kromiran okvir s pisano garancijo

Din 49.50

št. 62.301 Ista z osvetljenimi kazalci in številnicami.

(Radium)

Din 59.50

Zahtevajte cenik, ki ga vam pošlje zaštopjen in poštne preste.

H. SUTTNER

Ljubljana 6

Lastna protokulturna tovarna ur v Švic.

